

Govern d'Andorra

MEMÒRIA DE L'ÀREA DE CONVENIS, RELACIONS INTERNACIONALS I PROJECTES EDUCATIUS

Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats
Sant Julià de Lòria, 15 de juliol del 2025

Informe

SUMARI

1. Introducció	p. 3
2. Organització Internacional de la Francofonia	p. 4
3. Consell d'Europa	p. 16
4. UNESCO, Escoles associades de la UNESCO, Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, Nacions Unides, altres organismes	p. 20
5. 8a Trobada de joves científics	p. 41
6. XXIV Jornada de les ciències	p. 49
7. Divuitenes Activitats d'humanitats	p. 56
8. Ensenyament de la llengua i la cultura portuguesa a les escoles d'Andorra i Conveni de cooperació educativa amb la República Portuguesa	p. 62
9. Conveni Hispoanoandorrà en l'àmbit de l'ensenyament	p. 66
10. Conveni Francoandorrà en matèria educativa	p. 67
11. Participació als <i>Conseils d'École</i> del sistema educatiu francès	p. 68
12. 41a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra	p. 69
13. Gestió econòmica i financera	p. 72

1. INTRODUCCIÓ

La missió de l'Àrea de Convenis, Relacions Internacionals i Projectes Educatius se centra a donar suport al seguiment de l'aplicació dels convenis en matèria educativa signats amb Espanya i França i de la cooperació educativa amb Portugal, i a fer el seguiment dels convenis internacionals ratificats per Andorra en l'àmbit de l'educació.

S'encarrega també de redactar els informes requerits pels organismes internacionals sobre educació.

En relació amb els tres sistemes educatius, organitza activitats que donen suport a l'ensenyament en els tres sistemes educatius, com són la Jornada de les ciències, les Activitats d'humanitats, la Trobada de joves científics i les activitats de la Francofonia.

Coordina la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra.

Finalment, programa i organitza la Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra, la vocació de la qual és analitzar temes d'actualitat des d'una perspectiva pluridisciplinària.

Participa als Conseils d'école de l'Escola Francesa d'Andorra la Vella.

Forma part de la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació.

2. ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DE LA FRANCOFONIA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	NA	AP	A
Organitzar per a les escoles dels tres sistemes educatius presents a Andorra unes activitats de caràcter voluntari per commemorar el Dia Internacional de la Francofonia 2025			X
Respondre als qüestionaris			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos financers, interns i externs

S'ha disposat d'una partida específica de 13.065 €, el Ministeri d'Afers Exteriors ha aportat a més 2.040 € per als tallers sobre les dones i l'art, l'Aliança Andorranofrancesa 250 € i la CNAU 250 € per als concursos de la francofonia 2025.

3. Difusió i temporització de les activitats per a la Francofonia 2025

3.1. El concursos “Dis-moi des mots sur la planète” i “Redis-moi des mots sur la planète”

En el marc del Dia Internacional de la Francofonia (20 de març del 2025), el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats, la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i l'Aliança Andorranofrancesa han organitzat dos concursos: “Dis-moi des mots sur la planète” i “Redis-moi des mots sur la planète”.

L'edició 2025 convida a apropiar-se del vocabulari sobre el planeta.

Les 10 paraules escollides que recullen la temàtica són: *biome; butiner; canopée; conséscient; débrousser; empreinte; glaner; palmeraie; solaire; vivant.*

3.1.1. Els guanyadors de l'edició 2025

3.1.1.1. Els guanyadors de “Dis-moi des mots sur la planète”

El jurat del concurs nacional de redacció de la francofonia 2025, format per: Jean Michel Armengol i M. Àngels Ruf, s'ha reunit a Sant Julià de Lòria el 13 de maig i ha decidit:

Atorgar el premi en la categoria C als alumnes Ilian Plaza i Paula Torner de primer de segon cicle de segona ensenyança (3r D) de l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma.

Atorgar el premi en la categoria B en la modalitat d'ex *aequo* al grup de cinquè i al grup de sisè de la classe dels Riders de tercer cicle de l'Escola Andorrana de maternal i primària del Pas de la Casa.

Atorgar el premi en la categoria A a la classe dels Surfers de tercer de segon cicle de l'Escola Andorrana de maternal i primària del Pas de la Casa.

El premi té un valor de 250 euros en cada categoria per a la compra de llibres.

3.1.1.2. Els guanyadors de “Redis-moi des mots sur la planète”

El jurat del concurs nacional de redacció de la francofonia 2025, format per: Jean Michel Armengol i M. Àngels Ruf, s'ha reunit a Sant Julià de Lòria el 13 de maig i ha decidit:

Atorgar el premi en la categoria 2 a l'alumna Leonor Quirós de segons curs de primer cicle (2nD) de l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma.

El premi té un valor de 100 euros.

El lliurament dels premis s'ha fet els dies 12 i 16 de juny respectivament a l'Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de a Casa i a l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma.

Han participat en l'activitat 300 alumnes de les escoles andorranes.

3.2. Taller de plàstica “Les femmes dans l'art”

Quantes vegades hem sentit aquesta observació: «Per què no hi ha hagut grans dones artistes?» Com si, al costat dels genis quan es parla d'Art - els Leonardo da Vinci, Michelangelo, Rembrandt, Delacroix, Van Gogh, Picasso... no es pogués afegir cap nom de dona. Malgrat tot, hi ha hagut artistes dones sempre. Dibuixants a les parets rupestres, ceramistes a l'antiga Grècia, expertes en il·luminatures a l'Edat Mitjana, pintores al Renaixement... Enfrontant les dificultats per poder exercir la seva passió i la seva professió, han aconseguit crear en aquest món fet per i per als homes. És hora de proposar una altra visió de la Història de l'Art. Deconstruir la que s'ensenya, molt masculina i proposar a canvi contrapunts femenins.

Ha anat a càrrec de Julie Michard, professora de plàstica.

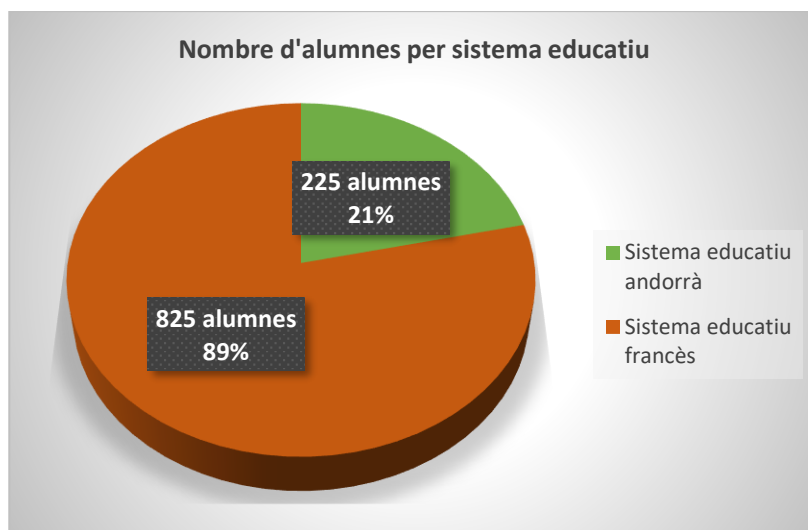
3.2.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	125 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa d'Andorra la Vella	200 alumnes. 8 tallers
Lycée Comte de Foix	100 alumnes. 4 tallers
Escola Francesa de Santa Coloma	125 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa d'Encamp	150 alumnes. 6 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	175 alumnes. 7 tallers
Escola Francesa d'Ordino	125 alumnes. 5 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers

Total	1.050 alumnes. 42 tallers
--------------	----------------------------------

S'han dut a terme 42 tallers que han acollit 1.050 alumnes: 825 alumnes de les escoles franceses i 225 de les escoles andorranes.

La valoració dels tallers és molt positiva. Es proposarà un altre tema per al curs vinent.

3.3. Tallers dietètics sobre l'alimentació equilibrada

En el taller s'ha explicat als infants per què s'ha de menjar variat i el que són els nutrients (proteïnes, midons, greixos,...), imprescindibles per créixer bé. Menjar millor també ens ajuda a preservar el planeta i fomentar el consum responsable.

Els tallers han anat a càrrec de la dietista Katia Durich.

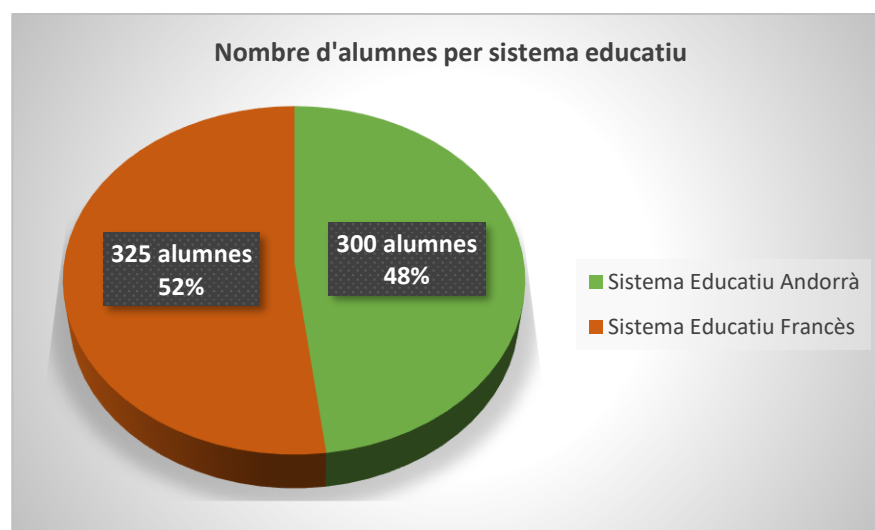
3.3.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Francesa d'Encamp	75 alumnes. 3 tallers
Escola Francesa de Santa Coloma	100 alumnes. 4 tallers
Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	25 alumnes. 1 taller
Escola Francesa d'Ordino	125 alumnes. 5 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	75 alumnes. 3 tallers

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	50 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	50 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany	100 alumnes. 4 tallers
Total	625 alumnes. 25 tallers

La valoració dels tallers és positiva. Aquesta activitat es proposarà el curs vinent.

Han participat en l'activitat 625 alumnes: 300 de les escoles andorranes i 325 de les escoles franceses.

3.4. Taller d'escriptura "Jacques Prévert, jouer avec les mots"

A Jacques Prévert li agradava jugar amb les paraules i els sons. Es divertia associant-los amb humor per crear poemes divertits o tristos, que parlen de la vida quotidiana, de la naturalesa, de l'escola, de la llibertat, de l'amor i de la guerra... En aquest taller es proposa a l'alumne de descobrir l'autor i submergir-se en el seu univers ple d'emocions, descobrint els seus poemes.

Ha anat a càrrec de la mestra Nathalie Menant.

3.4.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	75 alumnes. 3 tallers
Total	125 alumnes. 5 tallers

La valoració del taller és molt positiva. Aquesta activitat es proposarà el curs vinent. Hi han assistit 125 alumnes de les escoles andorranes perquè només es podia realitzar els dimecres a la tarda que és el dia en què la mestra del sistema educatiu francès té lliure.

3.5. Taller d'escriptura “Antoine de Saint Exupéry : écrire avec le Petit Prince”

Antoine de Saint Exupéry parla als infants però en realitat s'adreça a tots nosaltres, a través d'un text ple de poesia i de filosofia. Vine a submergir-te en l'univers del Petit Príncep, evocant les sensacions i els sentiments que provoquen les il·lustracions, anant a la trobada del personatge de la guineu, que busca un amic, com el Petit Príncep. L'amistat necessita que passem temps junts per aprendre a conèixer-nos. Podràs inspirar-te en les paraules plenes de saviesa i de poesia de la guineu, per parlar d'amistat i del que aquest sentiment evoca per a tu, ja que “l'essencial és invisible per als ulls, només es veu bé amb el cor...”.

Ha anat a càrrec de la mestra Nathalie Menant.

3.5.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany	100 alumnes. 4 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	27 alumnes. 1 taller
Total	127 alumnes. 5 tallers

La valoració del taller és molt positiva. Aquesta activitat es proposarà el curs vinent. Hi han assistit 127 alumnes de les escoles andorranes perquè només es podia realitzar els dimecres a la tarda que és el dia en què la mestra del sistema educatiu francès té lliure.

3.6. Contacontes per a maternal i primera ensenyança

3.6.1. Conta contes: “Drôles de cachettes !” per al sistema educatiu francès (maternal)

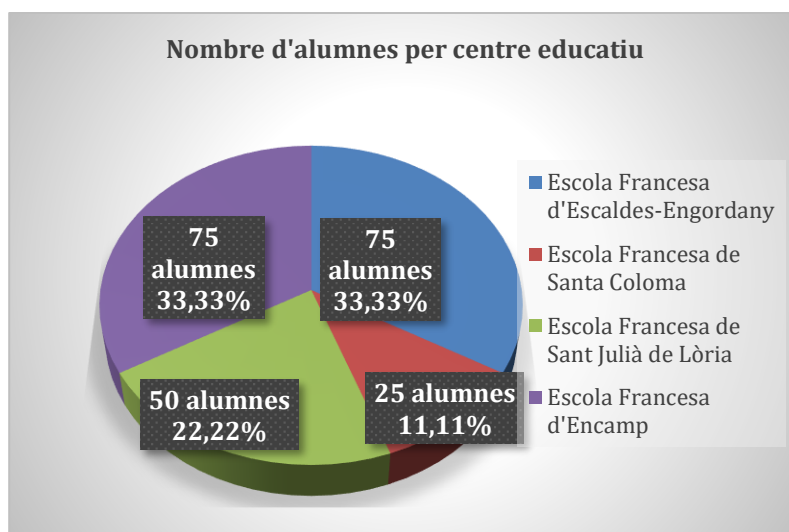
Els 8, 9 i 10 abril amb la narradora Véronique Bussière.

Diu la narradora “D'aquí i d'allà i sobretot d'enlloc, explico les històries que em meravellen. Les històries, me les empasso crues per compartir-les millor amb totes les orelles (petites o grans) preparades per acollir-les i somiar. Estimar, riure, plorar, viatjar... I si els contes ens oferissin una altra mirada sobre el món, una mirada tranquil·litzadora?”.

3.6.1.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
---------	-------------

Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	75 alumnes. 3 espectacles
Escola Francesa de Santa Coloma	25 alumnes. 1 espectacle
Escola Francesa de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 espectacles
Escola Francesa d'Encamp	75 alumnes. 3 espectacles
Total	225 alumnes. 9 espectacles

3.6.2. Conta contes: “Le roi, la reine et autres contes de couronne” i “Les 4 loups et autres contes des bois” (maternal i primera ensenyança)

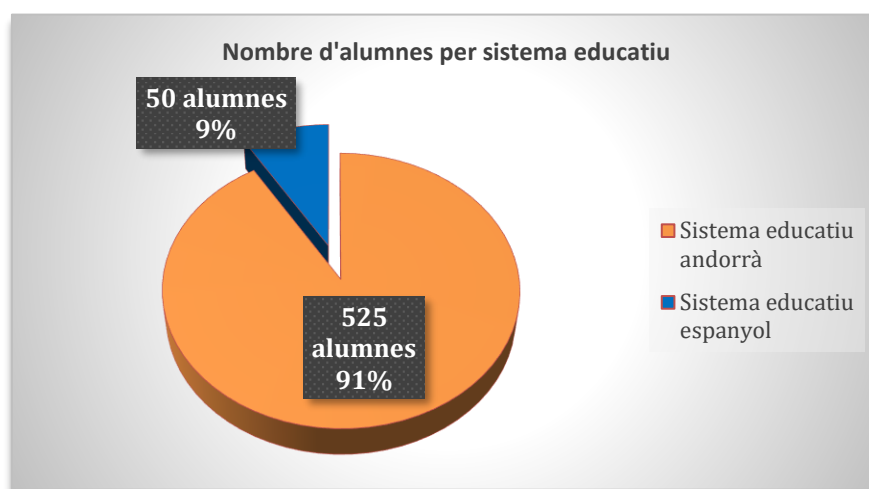
Per al sistema educatiu andorrà i espanyol (maternal i primera ensenyança), el dimecres a la tarda amb la mestra i narradora Claude Adroguer-Detchevery.

“Le roi, la reine et autres contes de couronne”: entre tradició i modernitat, la narradora proposa un viatge al regne dels bojos i dels savis. Ho acompanya de cançons i de folklore. Aquest espectacle és l'ocasió de trobar les petjades del passat i de gaudir-ne.

“Les 4 loups et autres contes des bois”: ens hem trobat sobre la catifa dels contes per a aquest viatge acompanyat de cançons, cançonetes i contes moderns. Hem viatjat sobre la catifa junts pel món imaginari dels contes.

3.6.2.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany	150 alumnes. 6 sessions
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	75 alumnes. 3 sessions
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	75 alumnes. 3 sessions
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	75 alumnes. 3 sessions
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	150 alumnes. 6 sessions
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes. 2 sessions
Total	575 alumnes. 23 sessions

La valoració ha estat positiva. Aquesta activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

Hi han assistit 525 alumnes de les escoles andorranes i 225 alumnes de les escoles franceses.

3.7. Taller de lectura “Louise et la poupée de Madras”

A les Antilles, Caroline Chemarin estudia la relació entre llenguatge, història i poder, abans d'explorar el teixit de records i la (re)construcció de la identitat. Les seves observacions troben la seva culminació en l'escriptura. Va ser guardonada amb el Prix Méditerranée Roussillon 2021 pels seus paisatges narratius als Pirineus Orientals. El 2022, la primera edició del Premi Rio Curumim va homenatjar el llibre infantil *Louise et la poupée de Madras*.

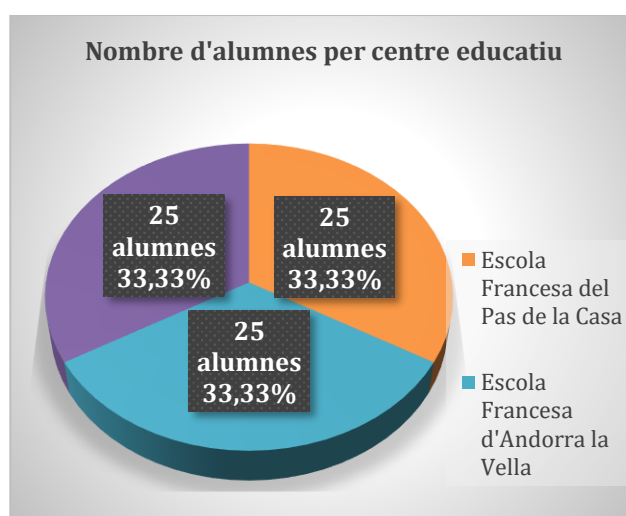
El taller: *Carnaval de les Antilles, madras i poma canyella*. Escoltar i veure: el descobriment de la història. Primeres reaccions, preguntes i intercanvis. Una aproximació a la identitat cultural: una

reescriptura comuna d'una doble pàgina ancorada en l'imaginari de la proximitat. El petit objecte que conserva la memòria de l'activitat: el punt de llibre papallona-madras.

3.7.1. Els alumnes i els centres educatius

Ha anat a càrrec de la professora de lletres Caroline Chemarin.

Escoles	Assistència
Escola Francesa d'Andorra la Vella	25 alumnes. 1 sessió
Escola Francesa d'Encamp	25 alumnes. 1 sessió
Escola Francesa del Pas de la Casa	25 alumnes. 1 sessió
Total	75 alumnes. 3 sessions

La valoració és positiva. L'activitat es proposarà el curs vinent.

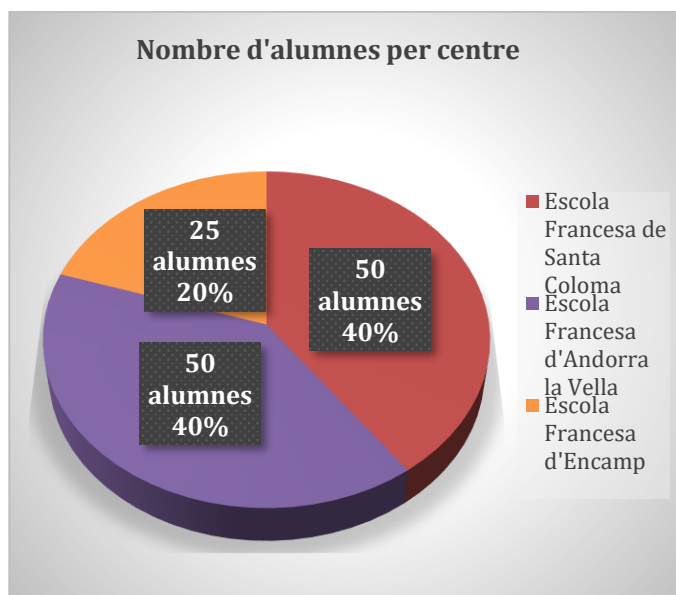
3.7.2. Taller de lectura "Cabosse : un récit pour expérimenter le pouvoir des fées"

Descobrirem un extracte del conte. Realitzarem una aproximació a la màgia de les paraules i elaborarem una "bossa de paraules màgiques" per a la classe.

Ha anat a càrrec de la professora de lletres Caroline Chemarin.

Escoles	Assistència
Escola Francesa de Santa Coloma	50 alumnes. 2 sessions

Escola Francesca d'Andorra la Vella	50 alumnes. 2 sessions
Escola Francesca d'Encamp	25 alumnes. 1 sessió
Total	125 alumnes. 5 sessions

La valoració és positiva. L'activitat es proposarà el curs vinent.

3.8. Exposició “Nous et les autres. Des préjugés au racisme”. Exposició concebuda i realitzada pel Museu de l'Home de París

Són 10 panells (85 x 200 cm): Què és la raça? Tots som racistes? Què ens diuen la història i la ciència sobre aquest fenomen?

Aquesta exposició ciutadana posa el públic davant de les seves pròpies representacions. A la cruïlla de l'antropologia, la biologia, l'economia, la sociologia i la història, i en suport dels descobriments més recents, desxifra els fenòmens de racialització i mostra que el racisme és una construcció social.

3.8.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Universitat d'Andorra	Del 8 a l 28 de novembre del 2024
Total	400 estudiants

Podeu consultar la informació de les activitats al web www.exteriors.ad.

3.9. Qüestionari de l'Assemblea Parlamentària de la Francofonia sobre els ajuts a les famílies

Hem respost a la part del qüestionari que fa referència al sistema de beques.

Per a més informació, podeu consultar l'expedient corresponent.

3.10. Qüestionari sobre l'ús de la llengua francesa

Hem respost a la part del qüestionari que fa referència a l'ensenyament del francès en els diferents sistemes educatius.

Per a més informació, podeu consultar l'expedient corresponent.

3. CONSELL D'EUROPA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Participació d'Andorra a l'Observatori per a l'Ensenyament de la Història a Europa			X
Elaboració dels informes i qüestionaris corresponents			X
Publicació del Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica		X	

2. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

2.1. Observatori per a l'ensenyament de la història

Aquest projecte el seguim a l'Àrea des del curs 2022-2023.

En el marc de la seva presidència del Comitè de Ministres del Consell d'Europa (17 de maig al 27 de novembre del 2019), França va proposar la creació d'un Observatori per a l'ensenyament de la història a Europa. 23 estats van manifestar el seu suport a aquest projecte en la reunió dels ministres d'educació que França va organitzar a París el 26 de novembre de 2019 i a la qual Andorra va assistir.

La missió de l'Observatori és proporcionar una imatge clara de l'estat de l'ensenyament de la història, a partir de dades i fets fiables sobre com s'ensenyava la història, a través d'informes generals i temàtics, a tots els països de l'Acord Parcial Ampliat.

Els Estats membres han de fer una contribució financera anual a l'Acord Parcial ampliat.

Andorra: la contribució fixa va ser de 16.291,71 € el 2025.

A més l'1 de juliol del 2024 Andorra va signar un acord triennal de contribucions voluntàries amb el Consell d'Europa. Aquest acord indica que el Govern d'Andorra (MAE) contribuirà per valor de 10.000 € anuals els anys 2024, 2025 i 2026 a l'Observatori (30.000 €).

Nomenament d'un representant al Comitè Executiu de l'OHE: els Estats membres han de nomenar un representant al Comitè de direcció de l'OHE i cobrir les despeses d'assistència a les reunions (normalment una o dos a l'any). El representant designat ha d'ocupar un càrrec de responsabilitat al ministeri encarregat de l'educació.

S'ha demanat a Andorra que designi una persona per al *Bureau*. Per temes de volum de feina a l'àrea s'ha declinat.

Els informes generals de l'OHE són estudis que examinen com s'ensenyava la història des d'una infinitat d'angles, utilitzant una metodologia desenvolupada pel Consell Assessor Científic de l'Observatori.

El primer informe general de l'OHE sobre l'estat de l'ensenyament de la història a Europa, publicat el desembre de 2023, va ser elaborat per un grup d'experts d'acadèmics i professors d'història, en estreta col·laboració i coordinació amb el Consell Assessor Científic. Tot i que el primer informe proporciona una imatge estàtica de l'estat actual de l'ensenyament de la història als estats membres de l'OHE, a mesura que es produeixin informes més generals, faran que aquesta imatge sigui més

dinàmica, permetent una visió longitudinal de l'ensenyament de la història que pot revelar canvis al llarg del temps.

L'Observatori realitza també estudis temàtics més profunds sobre determinats temes relacionats amb l'ensenyament de la història. L'elecció dels temes té en compte les prioritats del Consell d'Europa, així com qüestions que són especialment urgents i rellevants en les nostres societats europees actuals. Aquests informes temàtics estan elaborats per un grup d'experts, en estreta col·laboració amb el Consell Científic Assessor de l'Observatori i d'acord amb la metodologia desenvolupada i aprovada.

S'han realitzat dos estudis temàtics: un sobre les pandèmies i l'altre sobre les crisis econòmiques.

Finalment l'Observatori pretén servir com a plataforma única per a diverses institucions, organitzacions i xarxes competents en l'àmbit de l'ensenyament de la història (HISTOLAB).

Cada any té lloc una conferència a Estrasburg durant dos dies. Reuneix diferents organitzacions i xarxes d'experts en el camp de l'ensenyament de la història. Més de 150 professionals de l'educació, representants de governs, alumnes, estudiants universitaris participen en debats d'alt nivell sobre l'estat de l'ensenyament de la història i les polítiques relacionades. La conferència anual ofereix una oportunitat per presentar el treball i els objectius de l'Observatori així com per presentar i discutir les principals conclusions dels informes generals i temàtics.

Aprofitant el posicionament estratègic del Consell d'Europa a Estrasburg, compta amb la participació d'autoritats locals, centres educatius, etc., que patrocinen una sèrie d'esdeveniments paral·lels d'acord amb el programa principal i els objectius de la conferència.

Els temes escollits aquestes quatre edicions han estat:

1. **Preservar la democràcia: perquè ensenyar la història és important? 2 i 3 de desembre del 2021 (en línia)**
2. **Un futur sense ensenyament d'història? 1 i 2 de desembre del 2022**
3. **Ensenyar la història, ensenyar la pau? 30 de novembre - 1 de desembre del 2023**
4. **La història en crisi, 5 i 6 de desembre del 2024**

Hem participat a les conferències.

Hem realitzat també els resums sobre l'informe temàtic de les crisis econòmiques i sobre l'informe general del 2023.

S'han presentat a les direccions dels departaments d'educació al mes de gener del 2025.

2.2. Qüestionari sobre el seguiment del Conveni de Lanzarote

El Conveni de Lanzarote és un instrument jurídic internacional fonamental, ja que es tracta del primer instrument que considera com a delictes els abusos sexuals envers els infants, inclosos els que tenen lloc a la llar o al si de la família, fent ús de la força, la coacció o l'amenaça.

Una de les principals funcions del Comitè de Lanzarote és vetllar per l'aplicació efectiva de la implementació de la Convenció de Lanzarote. Si la protecció dels nens víctimes i la persecució dels autors són elements clau en la lluita contra l'explotació i els abusos sexuals, és primordial impedir que aquests actes es produeixin. La informació dels infants sobre els riscos d'explotació i abusos sexuals i sobre els mitjans de protegir-se és la pedra angular de la prevenció.

Hem respost a les preguntes del qüestionari.

Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

2.3. Enquesta sobre les competències digitals

Aquest 2025 és l'any europeu de la ciutadania digital. De manera concreta, el Consell d'Europa anima i dona suport als Estats membres a dur a terme campanyes nacionals. El marc temàtic de les campanyes nacionals són els deu àmbits de la ciutadania digital (a escala internacional, es farà el llançament de l'any europeu en una Conferència (23-25 de gener 2025) on es presentarà el treball dut a terme pel CoE des del llançament del projecte intergovernamental el 2016.

Hem respost al qüestionari sobre les competències digitals.

Per a més informació podeu consultar l'expedient corresponent.

2.4. Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica

L'origen del Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica correspon a una iniciativa d'Andorra en el marc de la Conferència d'Alt nivell "Les competències per a una cultura democràtica i el diàleg intercultural: un repte polític i de valors" que va tenir lloc a Andorra el 7 i 8 de febrer del 2013.

Va ser adoptat per unanimitat pels ministres europeus d'educació a la conferència permanent a Brussel·les el mes d'abril del 2016.

El Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica està destinat al personal docent de tots els nivells dels sistemes educatius, des de maternal fins a l'ensenyament superior, sense oblidar la formació d'adults i la formació professional. El Consell d'Europa fa el seguiment de la implementació del Marc i ha publicat un informe corresponent al 2023.

El nucli del Marc de referència consisteix en un model de les competències que han d'adquirir els alumnes per poder participar eficaçment en una cultura democràtica i conviure pacíficament amb els altres en societats democràtiques multiculturals. El Marc també conté descriptors per a cadascuna d'aquestes competències.

La publicació es divideix en tres volums. Existeix en diversos idiomes, entre altres: anglès, francès, espanyol, italià. La publicació es troba a l'enllaç: <https://www.coe.int/fr/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc-volumes>

Primer volum - Context, conceptes i model

Segon volum - Descriptors de les competències per a una cultura democràtica

Tercer volum - Orientacions per a la implementació

S'ha traduït els volums 1 i 2, i s'ha encomanat a l'empresa Tick Translations. Actualment, el volum 1 està acabat i el volum 2 ha estat revisat per un filòleg, supervisat per l'Àrea i maquetat. Actualment s'ha encarregat la traducció del volum 3.

Primer volum. Context, conceptes i model

Aquest primer volum comença amb una presentació de la gestació de l'instrument i els treballs anteriors del Consell d'Europa en aquest camp.

Inclou alguns advertiments importants sobre la seva utilització. A les seccions posteriors s'expliquen els conceptes i els principis teòrics en què està basat. Tot seguit es presenta una descripció del model de competències, seguida d'una introducció a la funció dels descriptors al Marc.

Segon volum. Descriptors de les competències per a una cultura democràtica

El segon volum es concentra en els descriptors amb més detall. Els descriptors són enunciats que fan referència a comportaments observables concrets d'una persona amb un nivell determinat de competència. Per a cadascuna de les 20 competències definides en el Marc s'han dissenyat i provat els corresponents descriptors amb la finalitat de facilitar la planificació del currículum, l'ensenyament, l'aprenentatge i l'avaluació.

Tercer volum. Orientacions per a la implementació

El tercer volum ofereix orientacions sobre l'aplicació del Marc als sistemes educatius: la utilització del model i els descriptors, en la formació del personal docent, la seva aplicació seguint un enfocament “integral” de l'escola, i la seva pertinència per abordar reptes socials i polítics urgents per promoure la resiliència contra la radicalització que condueix a l'extremisme violent i al terrorisme.

4. ESCOLES ASSOCIADES DE LA UNESCO
COMISSIÓ NACIONAL ANDORRANA PER A LA UNESCO
NACIONS UNIDES
ALTRES ORGANISMES

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N.A.	A. P.	A.
Fer arribar a les escoles pertanyents a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra la informació relativa a les activitats organitzades per la UNESCO			X
Establir un lligam de comunicació entre les escoles adherides a la Xarxa d'Escoles Associades, de dins i fora d'Andorra			X
Fer activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades d'Andorra de la UNESCO			X
Participar en el projecte dels Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS). Es fa de manera transversal en totes les activitats que es duen a terme			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

Els propis de l'Àrea.

2.2. Recursos financers

Els ordinaris de l'Àrea. El cost de les activitats de la Xarxa d'Escoles Associades ha estat de 19.437 € dels quals 14.191 € ha anat a càrrec del MRIEU. Hem tingut una col·laboració de 2.246 € de la CNAU i de 3.000 € del Ministeri d'Afers Exteriors.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

L'Àrea ha dut a terme diverses tasques relacionades amb la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO:

- Hem organitzat activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO.
- La Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO ens ha sol·licitat un resum sobre les activitats de la xarxa d'escoles associades de la UNESCO d'Andorra durant el curs escolar 2024-2025. El termini de lliurament és 4 de juliol del 2025.

Formen part de la Xarxa d'Andorra els centres educatius següents:

- Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma (2001)
- Escola de la Sagrada Família d'Escaldes-Engordany (2004)
- Col·legi M. Janer (2004)
- Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino (2006)
- Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp (2007)

- Centre de Formació Professional (2015)
- Col·legi Espanyol María Moliner (2016)
- Col·legi Sant Ermengol (2022)

4. Activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

Cada curs escolar proposem un catàleg d'activitats voluntàries.

Vegeu els catàlegs a l'enllaç:

[Catàleg de les activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO. Curs 2024-2025 - Unesco Andorra](#)

[Catàleg d'exposicions per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra. Curs 2024-2025 - Unesco Andorra](#)

4.1. Xerrades amb Nadia Ghulam (del 5 al 9 de maig del 2025)

4.1.1. Qui és Nadia Ghulam

Gràcies a una ONG va sortir de l'Afganistan per poder ser operada de les ferides d'una bomba que va caure a casa seva i per les quals va estar ingressada dos anys en un hospital afganès. Després, per tirar endavant la família, durant deu anys va haver de suplantar la identitat del seu germà gran mort. Ara és una dona lliure, però no al seu país. Ha publicat cinc llibres: El secret del meu turbant, el 2010; Contes que em van curar, el 2014, La primera estrella del vespre, el 2016, El llenyataire de Kabul, el 2020 i Somiant la pau, el 2022. Aquella nena afganesa que es va fer passar per un noi durant deu anys per poder tenir els drets que com a dona li negaven, viu a Badalona des d'en fa dinou. El seu objectiu vital és ajudar les dones del seu país perquè puguin seguir estudiant i per aconseguir que esdevinguin "agents per la pau" per multiplicar-se en un Afganistan que torna a estar sota poder talibà.

4.1.1.2. Xerrada "Ser refugiada: sobreviure"

Presentació. Per què hi soc, a Badalona? Situació de l'Afganistan. Com vivíem abans, durant i després de la guerra? Què va passar? Com va afectar a la població civil la guerra. Què significa perdre casa teva. Ser nòmada a la recerca de refugi dins del teu país. Supervivència i contacte amb la mort en el dia a dia. Supervivència en un camp de refugiats. Convivència entre persones en situació de desesperació: si tu no estàs bé, és difícil ser empàtic. Ajuda humanitària. Perills que ens envoltaven. El dol. El preu de la guerra per a les persones refugiades i els costos de començar una nova vida. Què significa deixar el teu país, els veïns, els amics i els familiars forçosament sense saber si hi podràs tornar o no. Després d'haver perdut tot el que has construït amb il·lusió i expectatives: la llar, tots els objectes que formen part de la teva història, valuosos per a tu. Què esperem dels refugiats? Integració. Quines són les nostres condicions i les seves?

4.1.1.3. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes

Colegio Español María Moliner	50 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	100 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	75 alumnes
Col·legi M. Janer	50 alumnes
Total	465 alumnes

La valoració és molt positiva. Hi han assistit al voltant de 465 alumnes. És una activitat que tornarem a proposar el curs vinent si obtenim finançament del Ministeri d'Afers Exteriors (3.000 €).

4.1.2. Xerrada sobre la Vall del Madriu-Perafita-Claror

4.1.2.1. Xerrada “La Vall del Madriu-Perafita-Claror explicada als joves”

Per tretzè any consecutiu s'ha ofert la xerrada sobre la Vall del Madriu-Perafita-Claror. L'objectiu de la xerrada és donar a conèixer als joves aquesta vall, patrimoni mundial i avui dia encara una gran desconeguda. S'explica breument als alumnes què són la UNESCO, el Comitè i la Llista del patrimoni mundial.

Seguidament, es presenten els valors patrimonials, tant culturals com naturals, que li han valgut a la Vall del Madriu-Perafita-Claror aquest reconeixement mundial.

4.1.2.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Total	30 alumnes

La valoració és positiva. L'activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.3. Dia internacional de les muntanyes, 11 de desembre. Setmana del 9 al 13 de desembre del 2024

4.1.3.1. “20 vides” a càrrec d'Albert Segura

Albert Segura és escalador, és la seva passió, que també ha convertit en la seva professió.

Ha treballat de guia de muntanya, submarinista professional, fent treballs verticals i, fins i tot, en equips de rescat.

Ha viatjat per més de seixanta països, sobretot fent escalada, i n'ha vist de tots els colors.

Albert Segura ens submergeix en el seu fascinant relat de vint anècdotes en què podia haver perdut la vida durant els seus viatges al voltant del món. Ens explica com superar els moments difícils en què la vida ens posa a prova.

Durant la xerrada s'han tractat valors com: l'esforç, crear hàbits saludables, la importància de trobar una passió i un sentit a la vida, l'agraïment i el respecte.

4.1.3.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	125 alumnes
Col·legi M. Janer	75 alumnes
Centre de Formacio Professional	68 alumnes

Total	268 alumnes
--------------	--------------------

La valoració és positiva. El curs vinent es tornarà a organitzar el Dia internacional de les muntanyes.

4.1.4. Xerrades sobre el coltan

4.1.4.1. Xerrada “El coltan, de la selva als nostres mòbils”

En un entorn en què la tecnologia avança molt de pressa, cal reflexionar sobre les conseqüències que els avenços tenen en el nostre planeta, en l'àmbit mediambiental però també socioeconòmic.

En l'àmbit educatiu s'inclouen, cada vegada més, noves eines que contenen coltan, un material que més enllà de les nostres fronteres crea greus conflictes mediambientals i fins i tot armats. És important sensibilitzar els alumnes en aquests temes, perquè prenguin decisions responsables amb el medi ambient.

Durant la xerrada s'ha parlat del coltan, què és i per a què s'utilitza, quins conflictes genera la seva extracció en països com la República Democràtica del Congo (RDC), de quina manera algunes organitzacions (Institut Jane Goodall i Coopera) intenten mitigar aquest problema i, sobretot, quin paper tenim tots com a consumidors d'aquests productes per poder disminuir l'explotació d'aquest mineral.

Més enllà d'explicar les conseqüències negatives de les activitats derivades de la societat de consum en què vivim, es pretén apoderar els joves i que entenguin que ells poden millorar el planeta de mica en mica i amb molt d'esforç.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències naturals, membre de Daktari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.1.4.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	30 alumnes
Colegio Español María Moliner	60 alumnes

Col·legi M. Janer	60 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	100 alumnes
Centre de Formació Professional	30 alumnes
Total	300 alumnes

La valoració és molt positiva. Hi van assistir 300 alumnes. L'activitat es proposarà per al curs vinent.

Un any més, la xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra ha participat en la campanya Mobilitza't per la Selva de l'Institut Jane Goodall Espanya que recull telèfons mòbils en desús.

Enguany el Centre de Formació Professional, ha recollit 15 dispositius que s'enviaran gràcies a la col·laboració del Refugi Supracomarcals d'Animals de l'Alt Urgell i Cerdanya per al seu correcte reciclatge.

La campanya es realitza en el context de la xerrada "Coltan, de la Selva al teu Mòbil" que té com a objectiu donar a conèixer la problemàtica social i mediambiental que provoca l'explotació minera a zones com la República Democràtica del Congo. El reciclatge i reutilització d'aquests dispositius ajuda a mitigar aquestes problemàtiques a l'hora que es contribueix en els projectes de conservació mediambiental i en particular a la rehabilitació de ximpanzès del Centre de Rehabilitació de Tximpounga a RDC i de la Reserva Natural de Dindefelo a Senegal. Gràcies a la implicació d'alumnes, professorat i famílies, els ximpanzès Anzac, Viena, Zezè i Hiila són els apadrinats d'aquest any.

4.1.5. Taller sobre la dieta mediterrània, patrimoni de la humanitat

4.1.5.1. Taller "La dieta mediterrània: el patrimoni a la taula"

Aquest taller s'emmarca en la temàtica de la dieta mediterrània com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO i en la seva importància en la salut de les persones.

La dieta mediterrània és l'expressió d'un paisatge, una història i d'uns hàbits d'estil de vida i culinaris compartits pels pobles de la Mediterrània. La dieta mediterrània constitueix un patrimoni enorme que cal transmetre a les noves generacions. Aquesta xerrada-taller vol transmetre l'estil de vida mediterrani en què l'alimentació té un paper fonamental.

La dieta mediterrània és un dels patrons alimentaris més saludables, amb un alt consum en fruita, verdura, llegums, fruits secs i greixos saludables i amb un gran efecte positiu en la salut. A més, l'estil de vida mediterrani es caracteritza per la influència d'aliments de temporada i de proximitat, amb una activitat física regular que també afavoreix un estat de salut òptim.

Es proposa una xerrada-taller per identificar els grups d'aliments característics de la dieta mediterrània, així com les seves propietats per a la salut.

El taller ha anat a càrrec de Berta Jiménez, dietista i diplomada en nutrició humana i dietètica.

4.1.5.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	30 alumnes
Colegio Español María Moliner	60 alumnes
Col·legi M. Janer	167 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	100 alumnes
Centre de Formació Professional	40 alumnes
Total	427 alumnes

Hi han assistit 427 alumnes. La valoració és molt positiva. L'activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.6. Taller sobre l'oli de palma

4.1.6.1. Taller "Oli de palma, un malson pels ecosistemes"

L'oli de palma és un oli vegetal que s'obté del fruit d'un tipus de palmera anomenada *Elaeis guineensis*. Ric en vitamines A i E, s'ha fet servir des de temps immemorials per cuinar. Avui en dia, però, forma part de bona part dels aliments processats que consumim cada dia, com ara gelats, galetes, snacks, margarines, pizzes, postres preparades... Per què? Doncs perquè conté greixos molt saturats, fet que aporta gust i textura als aliments i fa que tinguin més consistència i es conservin durant més temps. També el trobem en productes d'higiene, com el sabó, els cosmètics i el biodièsel. El 90% de la producció mundial d'oli de palma prové de Malàisia i Indonèsia, on es talen grans zones boscoses, amb l'impacte ambiental i social que això comporta. Els boscos tropicals absorbeixen bona part de les emissions de CO₂, són ecosistemes plens de biodiversitat i moltes

poblacions locals depenen dels seus recursos. La seva desaparició fa, doncs, més difícil la lluita contra el canvi climàtic, a més de comportar una important pèrdua de biodiversitat, fam i desplaçaments de la població.

La destrucció forestal, els orangutans en perill d'extinció i els perills per a la salut són alguns dels problemes que es deriven de l'ús d'aquesta substància. Aleshores... per què es continua utilitzant? En aquesta xerrada interactiva, s'investiga quins productes en contenen o n'amaguen, d'on prové i si existeixen solucions o alternatives.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències, membre de Daktari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.1.6.2 Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Total	255 alumnes

La valoració és positiva. Hi han participat 275 alumnes. Es tornarà a proposar l'activitat, el curs vinent.

4.1.7. Taller sobre la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient

4.1.7.1. Taller "Fashion victims: la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient"

En aquesta xerrada s'analitza el greu impacte que té la indústria tèxtil en el medi ambient, des de la producció de fibres fins al consum i el rebuig de peces de roba.

Destaquem com la indústria tèxtil és una de les indústries més contaminants del món, amb la contaminació de l'aigua, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i l'acumulació de residus. A més, s'aborda com les botigues de roba difonen sovint informació enganyosa sobre el reciclatge de les peces de roba, afirmant que es reciclen quan en realitat la major part acaba en abocadors o incineradors. Posarem èmfasi en la necessitat d'adoptar pràctiques més sostenibles en la indústria tèxtil, com la reducció de l'ús de recursos, la promoció de la reutilització i el reciclatge efectiu, i la conscienciació del consumidor.

Animem els alumnes a emprendre accions individuals i col·lectives responsables per reduir l'impacte negatiu de la indústria tèxtil en el medi ambient i promoure una moda més sostenible.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències, membre de Dakтари (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.1.7.2. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	150 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	125 alumnes
Total	305 alumnes

L'activitat ha estat molt positiva i es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.8. Taller sobre emprenedoria social

4.1.8.1. Taller sobre emprenedoria “Emprendre de manera socialment responsable és possible. Fem-ho!”

Si bé les empreses sempre busquen maximitzar el seu benefici, cada vegada més els nous emprenedors incorporen la responsabilitat social en el seu projecte des del moment zero i arriben a crear empreses socials en què els resultats no es basen ni es mesuren exclusivament en beneficis econòmics, sinó també l'impacte en la societat que els envolta.

Hi ha moltes maneres d'emprendre, també en els casos d'emprenedoria social. Durant el taller es posa en comú què és l'emprenedoria social i quines són les diferències amb l'emprenedoria empresarial i les ONG. A través d'exemples de casos d'èxit propers, s'arriba a una definició consensuada entre els participants al taller de què representa emprendre amb perspectiva social.

Al llarg del taller, es debaten quines han de ser les característiques que ha de tenir un projecte d'emprenedoria social amb l'objectiu d'acabar la sessió amb una idea que, si escaigués, es pogués portar a la pràctica en el món real.

El taller ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa d'Antropia, projectes amb impacte social.

4.1.8.2. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Total	90 alumnes

La valoració es positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.9. Dia mundial de la poesia 2025

4.1.9.1. Dia mundial de la poesia "Pels camins poètics de la natura"

A partir del recital, per part de l'autor, de poemes d'ell mateix i d'altres autors de referència, s'introduirà els assistents al taller en una proposta poètica, literària i artística que sorgeix d'una concepció concreta de la natura.

Tot mostrant les possibilitats dels llenguatges poètics i dels imaginaris, es proposa una reflexió participativa sobre la natura, com a tema i fons de la inspiració poètica, així com de la poeticitat de les expressions de la Terra. Atenent la realitat ecològica, geogràfica i històrica del Pirineu, en la reflexió s'aprofundeix en els sentiments de pertinença a la natura, duent, per mitjà de la poesia, la consciència a les nostres relacions amb el vivent. Gràcies a l'abstracció i les imatges naturals dels llenguatges artístics, i amb suport audiovisual, sensibilitzarem obre la importància de la lectura, de saber llegir poesia i, més àmpliament, reclamarem l'atenció del jovent que es vulguin cultivar a través la natura com a estímul i motivació.

Ha anat a càrrec d'Arnau Orobitg, poeta i pastor.

4.1.9.2. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	125 alumnes

Aquesta activitat es proposarà el curs vinent.

4.1.10. Xerrada sobre la festa de l'ossa als Pirineus

4.1.10.1. Xerrada “A Andorra fem l'ossa”

La xerrada fa un repàs a la simbologia, la història i l'evolució de la festa: comença amb el primer document escrit del qual es té coneixement i també amb el primer document gràfic, que és de principis de segle passat, i arriba fins als nostres dies.

Les Festes de l'Ossa d'Andorra, agermanades amb les Festes de l'os de l'Alt Vallespir que se celebren a Arles, Prats de Molló i Sant Llorenç de Cerdans, formen part del patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO des del novembre del 2022.

El Govern d'Andorra les va incloure a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra com a bé immaterial i han estat declarades festes d'interès cultural. Encamp, amb el ball de l'Ossa, i Ordino, amb la farsa de L'última ossa, són les dos parròquies d'Andorra que mantenen aquesta tradició ancestral vinculada a l'estat de letargia de l'os quan entra a l'hivern i que simbolitza la relació de l'home amb la natura. Són dos representacions populars que formen part del calendari festiu andorrà i de les quals es desconeix l'origen, però que romanen molt arrelades entre el poble. Els protagonistes de la festa representen l'Andorra agrícola i ramadera d'antany i la representació està farcida de crítica i diàlegs burlescos.

Ha anat a càrrec d'Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino.

4.1.10.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes

La valoració és positiva i es tornarà a proposar l'activitat el curs vinent.

4.1.11. Dia Internacional de Commemoració de l'Holocaust (27 de gener)

4.1.11.1. “Comprometem-nos a no deixar de recordar” (27 de gener)

En aquest Dia Internacional, comprometem-nos a no deixar de recordar: els ho devem a les víctimes de l'Holocaust, als supervivents i a les generacions posteriors.

Cada any, al voltant del 27 de gener, la UNESCO ret tribut a la memòria de les víctimes de l'Holocaust i ratifica el seu compromís de lluitar contra l'antisemitisme, el racisme i qualsevol altra forma d'intolerància que pugui conduir a actes violents contra determinats grups humans. El 27 de gener es commemora l'alliberament el 1945 per les tropes soviètiques del camp de concentració i extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau. Aquesta data va ser oficialment proclamada, el novembre de 2005, Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l' Holocaust. Mantenir viva la memòria de l'Holocaust suposa complir un deure universal, un deure humà, que és la raó de ser de la UNESCO: desarrelar l'odi, construir la pau i protegir així la humanitat.

Ha anat a càrrec de Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora.

4.1.11.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Total	30 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.1.12. Taller sobre els paisatges sonors d'Andorra

4.1.12.1. Taller "Els paisatges sonors d'Andorra"

Els entorns naturals d'Andorra contenen una gran riquesa de patrimoni natural, cultural i paisatgístic, entre d'altres, que ens permet gaudir d'una rica biodiversitat de fauna, flora i micològica dels paisatges, la geologia, les construccions humanes, les pràctiques tradicionals, l'agricultura, la ramaderia, etc. Tots aquests paisatges els podem descobrir a través dels cinc sentits, però en aquest recorregut immersiu els descobrirem a través de l'oïda. Serà a través de l'escolta activa que ens endinsarem a conèixer els ecosistemes del nostre país.

Com a resultat del treball de cocreació fet a través d'un projecte de cooperació transfronterera dels Pirineus, tenim a disposició quatre pòdcasts breus, en tres llengües (català, castellà i francès) que ens permetran fer un viatge immersiu dels paisatges i ecosistemes del nostre entorn: ecosistema forestal, ecosistema agrícola i ramader, ecosistema de tarteres i ecosistema de ribera.

En aquest taller es treballa a partir dels quatre paisatges sonors presents a Andorra amb què podrem conèixer els elements patrimonials de cada ecosistema pel que fa a la biodiversitat, les pràctiques humanes al llarg de la història i els reptes de futur. Es tracta d'una activitat immersiva per descobrir aspectes sobre el patrimoni natural, cultural i històric del país, al mateix temps que es posen a prova els sentits i les emocions.

Ha anat a càrrec de Montse Brugulat, tècnica pedagògica d'Andorra Recerca + Innovació.

4.1.12.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Total	30 alumnes

Hi han assistit 30 alumnes. La valoració és positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.13. Taller sobre les propietats de les peces de roba

4.1.13.1. Taller “Batalla de peces”

L'objectiu d'aquest taller és conèixer les propietats de les peces i com impacten en el medi ambient.

Sabies que cadascuna de les peces de roba que vestim cada dia té un impacte en el medi ambient? I que algunes el tenen més positiu, i d'altres, més negatiu? De manera pràctica i dinàmica, aprendrem que totes les peces de roba són diferents i que hi ha peces més “amigues del planeta” que altres. Buscarem les propietats i els conceptes clau que determinen el grau de sostenibilitat d'una peça a través de diferents històries i acabarem la sessió amb el joc de cartes Batalla de Peces.

Ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa Andropia, projectes amb impacte social.

4.1.13.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi M. Janer	75 alumnes
Total	105 alumnes

Hi han assistit 105 alumnes. La valoració és positiva. El taller es proposarà el curs vinent.

4.1.14. Taller sobre l'organització d'un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola

4.1.14.1. Taller “Intercanvia-ho! (organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola)”

Organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola. Aprendrem tots els punts que cal tenir en compte per organitzar un esdeveniment (des de qüestions logístiques fins a comunicació, passant pel pressupost i els recursos necessaris) i, alhora, sensibilitzar la nostra escola de consumir menys i utilitzar més, un dels principis de l'slow fashion o de les 3R. De manera pràctica i dinàmica, passarem per totes les etapes de l'organització d'un esdeveniment (amb la nostra llista de control per a un mercat d'intercanvi), aprendrem com organitzar-nos, com repartir-nos les tasques, com comunicar i com sensibilitzar sobre el consum responsable i la importància de reutilitzar més la nostra roba. També hi ha l'opció d'organitzar un mercat de segona mà i que tot el que es

vengui es doni a una ONG que escullin els mateixos alumnes.

Ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa Andropia, projectes amb impacte social.

4.1.14.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	18 alumnes
Total	18 alumnes

L'experiència ha resultat molt interessant i es tornarà a proposar el curs vinent.

4.15. Taller sobre l'elaboració d'una falla

4.15.1. Taller "Elaborem una falla"

Aquest taller s'emmarca en la difusió de la cremada de falles al país, que des del 2015 són patrimoni cultural immaterial de la humanitat gràcies a la candidatura multinacional "Les Festes del foc del solstici d'estiu dels Pirineus", presentada conjuntament per 63 pobles d'Andorra, Aragó, Aran, Catalunya i Occitània.

Els alumnes de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino que participen al taller elaboren cada any una falla.

És una activitat fora de catàleg que només du a terme aquesta escola.

Ha anat a càrrec d'Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino.

4.1.15.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	100 alumnes
Total	100 alumnes

La valoració de l'activitat és positiva i es realitzarà al mes de juny del curs vinent.

4.1.16. Exposició sobre la festa de l'Ossa

4.1.16.1. Exposició “Quan ens ve a veure l'Ossa, fem festa grossa!”

Andorra, com a país de muntanya, ha hagut de sobreposar-se a condicions adverses: fred i neu, pendents escarpats, esllavissades, riudes i tota mena de perills que s'amagaven als boscos. A l'hivern, l'estació que solia ser la més dura de l'any, fem festa grossa per celebrar que ens hem guanyat el nostre espai en un entorn complicat. És així que van néixer les Festes de l'ossa a diversos indrets del país. La Festa de l'ossa és una farsa, és a dir, una representació en forma de comèdia d'un sol acte. És una expressió cultural viva i dinàmica, un ritual que obre un espai de trobada de la comunitat. En aquests moments ens permetem parlar obertament dels esdeveniments de l'any de manera festiva, però també sarcàstica, crítica i qüestionadora.

Els plafons: Quan ens ve a veure l'Ossa, fem festa grossa!; L'Ossa a casa nostra: una mica d'història; El ball de l'Ossa d'Encamp; Coneix els personatges; L'última Ossa d'Ordino; Les Festes de l'Os a França; Les Festes de l'Os a França; Hi ha ossos de veritat a Andorra?; Llegendes sobre les osses a Andorra.

4.1.16.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	350 alumnes
Total	350 alumnes

La valoració és positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.17. Simposi anual de la joventut sobre el patrimoni del 26 al 30 de març del 2025 a Loutraki (Coríntia. Grècia)

Amb l'objectiu de celebrar el Dia mundial de la diversitat cultural per al diàleg i el desenvolupament (21 de maig del 2025), es va engegar una nova edició del Simposi anual de la joventut sobre el patrimoni cultural mundial (World Cultural Heritage Youth Symposium) per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO.

El simposi està organitzat pel Club Cultural i Educatiu per a la UNESCO de Grècia i la Comissió Nacional Grega per a la UNESCO. La iniciativa compta amb el suport del Centre d'Informació Regional de les Nacions Unides (UNRIC) i de la Càtedra UNESCO de Política intercultural per a una ciutadania activa i solidària - Universitat de Macedònia, Grècia.

El simposi s'ha centrat en les arts i el patrimoni cultural.

El ministeri encarregat de l'educació i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO han ofert a les escoles que formen part de la xarxa d'escoles associades de la UNESCO la possibilitat de presentar una proposta per participar en el Simposi.

L'escola interessada a participar en el Simposi havia de preparar una presentació sobre les arts i el patrimoni cultural.

S'han presentat l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma i l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp. L'escola guanyadora ha estat l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma.

La valoració és molt positiva. És un projecte que es proposarà el curs vinent a les escoles de la xarxa UNESCO si hi ha disponibilitat pressupostària.

4.1.18. XXVII Trobada de joves científics de la UNESCO sota el lema "El planeta terra pregunta: on vols viure demà?" del 14 al 17 de gener del 2025 a Santarém (Portugal)

La trobada és organitzada cada any per l'Escola Secundària de Sá da Bandeira, a la localitat portuguesa de Santarém. Els objectius de la trobada són: educar per a la ciutadania, en aquest cas basant-se en el desenvolupament sostenible, incentivar l'intercanvi d'experiències i coneixements entre els participants de diversos països i estimular el treball cooperatiu per donar solucions a les diferents problemàtiques.

L'objectiu és promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, basades en el respecte universal de la justícia i dels drets humans.

Dos alumnes de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino acompanyats per una professora d'anglès van participar en la Trobada internacional de joves científics de la UNESCO, celebrada del 14 al 17 de gener del 2025 a Santarém, Portugal.

L'experiència ha resultat molt enriquidora per als alumnes, que van conviure amb joves de diversos països.

L'activitat es proposarà el curs vinent si hi ha disponibilitat pressupostària.

4.1.19. Setmana de la ciència del 10 al 15 de març del 2025

Amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, des de la coordinació de la xarxa d'escoles associades de la UNESCO d'Andorra hem organitzat uns tallers de matemàtiques i la 8a Trobada de joves científics que està recollida a l'apartat 5.

4.1.19.1. Taller de ciències "Magmàtica"

La màgia és tan atractiva per a l'ésser humà que és difícil trobar algú a qui no li agradi veure i, si pot ser, conèixer un bon truc. Però tenen a veure les matemàtiques amb la màgia? Moltíssim!

Perquè en matemàtiques trobem una gran quantitat de coneixements amb els quals aconseguirem sorprendre una altra persona si no sap que els utilitzem. Durant el taller no només s'han fet trucs sinó que s'han mostrat els conceptes matemàtics que hi ha darrere de cada truc i quines són les possibilitats pedagògiques de la magmàtica per a tercer cicle de primera ensenyança i segona ensenyança, entre altres:

- Fomentar un esperit crític i imaginatiu.
- Aprofundir de forma lúdica en les propietats matemàtiques. I, en definitiva, introduir i repassar conceptes.

En aquest taller es combinen trucs matemàtics amb anuncis que tenen un component matemàtic i, també, algunes pinzellades d'humor matemàtic.

Ha anat a càrrec de Florenci Pla, professor d'universitat i divulgador científic.

4.1.19.1.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi M. Janer	150 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	125 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes
Total	480 alumnes

Hi han assistit 480 alumnes. La valoració ha estat molt positiva. El taller es proposarà el curs vinent.

4.1.19.2. Taller “ Perquè a l'estiu fa calor?”

En principi la resposta sembla molt òbvia, però no ho és tant. La recerca de la solució porta a desmontar creences socialment acceptades que no tenen la credibilitat de la ciència.

Per resoldre aquesta qüestió, el mètode de treball persegueix involucrar els alumnes en pràctiques científiques. A partir d'una sèrie d'hipòtesis recollides prèviament mitjançant una enquesta, es duen a terme tot d'experiments que aportin dades objectives, les quals els permetin arribar a unes conclusions que donin resposta a la pregunta plantejada. Durant el taller es demostra:

- Que l'ombra d'un pal pot actuar a la vegada de termòmetre i de brúixola.
- Que l'òrbita de la Terra al voltant del Sol és més “circular” que “el·líptica”.
- Per què l'eclipsi total de Sol és anular.
- I, no cal dir, per què a l'estiu fa calor?

I tot això utilitzant eines que tots tenim a l'abast!

Ha anat a càrrec de Florenci Pla, professor d'universitat i divulgador científic.

4.1.19.2.1. Assistència i valoració

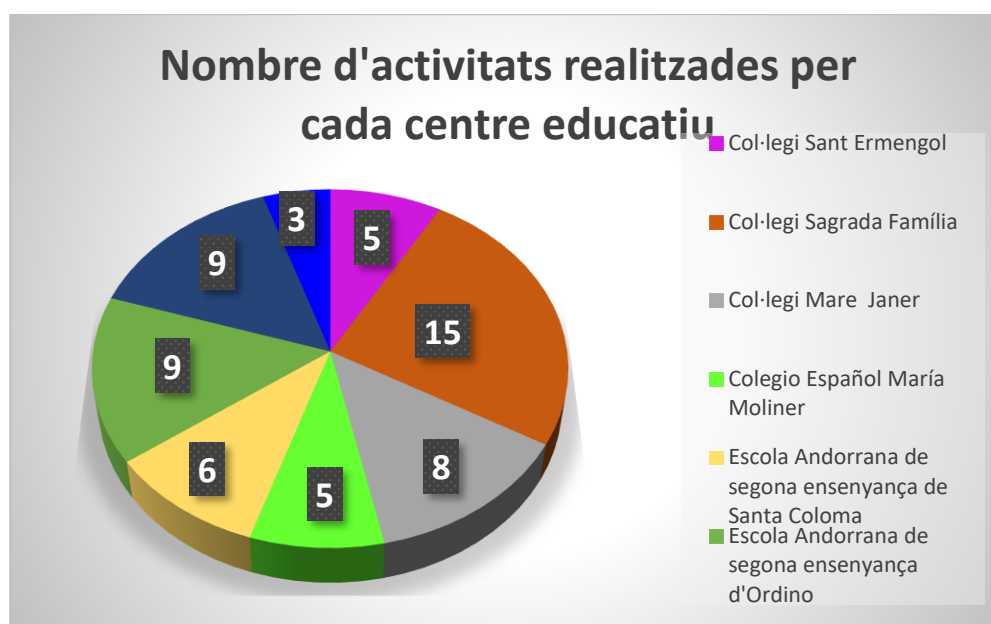
Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Colegio Español María Moliner	30 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Total	245 alumnes

Hi han assistit 245 alumnes. La valoració ha estat positiva.

4.1.20. Quadre recapitulatiu del nombre d'activitats realitzades per a cada escola

Centre educatiu	Nombre d'activitats realitzades
Col·legi Sant Ermengol	5 activitats
Col·legi Sagrada Família	15 activitats
Col·legi Mare Janer	8 activitats
Colegio Español María Moliner	5 activitats

Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	6 activitats
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	9 activitats
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	9 activitats
Centre de Formació Professional	3 activitats

5. Memòria del curs escolar 2024-2025 dels centres educatius de la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO

La memòria de cada escola se'n ha de lliurar el 4 de juliol del 2025 i serà objecte d'una memòria específica que penjarem al web de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO amb un enllaç a la nostre web.

Aquest curs hi ha un nou formulari que hem adaptat i traduït de la versió francesa sobre la memòria adreçada als coordinadors nacionals.

6. Qüestionari sobre la participació dels joves i dels estudiants en l'elaboració de la legislació i de polítiques educatives

Hem respost al qüestionari. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

7. Qüestionari sobre els indicadors sobre l'ODS 4

Hem respost a les preguntes que ens ha adreçat l'institut d'Estadística de la UNESCO sobre l'assoliment de l'ODS 4. Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

8. Enquesta tramesa als coordinadors nacionals sobre les guies operacionals de la UNESCO

Hem respost a l'enquesta tramesa als coordinadors nacionals sobre les guies operacionals de la UNESCO.

Per a més informació vegeu l'expedient corresponent.

9. Qüestionari sobre l'informe periòdic sobre el Conveni dels drets dels infants de Nacions Unides

Els governs que firmen i ratifiquen el Conveni estan obligats a presentar de manera periòdica, cada quatre anys, un informe sobre la seva aplicació.

Això implica que els infants han de ser tractats d'acord amb el que recull el Conveni i que totes les lleis i polítiques, siguin de l'àmbit que siguin, han de respectar els drets que hi són reconeguts.

L'informe conté una anàlisi de la situació dels drets dels infants amb una doble perspectiva: d'una banda, s'exposen els aspectes en què ha treballat Andorra de manera específica durant el període de referència i que afecten diversos drets dels infants, inclòs el dret a l'educació. S'hi inclou també un apartat de seguiment de les principals mesures per garantir els drets dels infants i el seu grau de compliment.

Hem donat resposta al qüestionari. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

10. Informe 2024 per al Departament d'Estats Units sobre la llibertat religiosa

Cada any el Departament dels Estats Units que tracta els temes de llibertat religiosa formula unes preguntes a cada país. Hem elaborat l'informe d'Andorra.

Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

11. Informe sobre el seguiment de les obligacions derivades del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics

El Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides (CmDH), ens sol·licita a través del Ministeri d'Afers Exteriors que responguem a una *List of Issues* (LoI) com a part del procés de seguiment de les obligacions derivades del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (PIDCP).

Hem respost al qüestionari. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

12. Tercer examen periòdic universal del Principat d'Andorra al Consell dels drets humans de Nacions Unides

Aquest tercer informe demana la participació igualitària de nenes i dones de totes les edats en ciències, tecnologia, enginyeria i matemàtiques.

Hem respost a les preguntes formulades. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

13. Qüestionari de la UNESCO "Partenariat pour une éducation verte"

Hem actualitzat el qüestionari. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

5. 8a TROBADA DE JOVES CIENTÍFICS

12 de març del 2025

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant			X
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques al voltant de la ciència			X
Fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, convocant la 8a Trobada de joves científics			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans i financers

L'organització de la Trobada ha anat a càrrec de l'Àrea amb la col·laboració de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i de FEDA Cultura.

2.2. Recursos financers, interns i externs

FEDA Cultura ha dotat els premis amb 2.700 €, el MRIEU ha aportat 605 € per a l'esmorzar i la CNAU 300 € per als premis als millors vídeos.

2.3. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris i s'ha penjat tota la informació a la pàgina web d'educació. Consulteu la web per visionar els projectes de cada escola.

[Trobada de joves científics \(educacio.ad\)](http://educacio.ad)

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. 8a Trobada de joves científics

El Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica han organitzat la 8a Trobada de joves científics.

Hi podia participar un grup d'alumnes o una classe de:

- Sistema educatiu andorrà: de segon curs de primer cicle de segona ensenyança a segon de batxillerat.
- Sistema educatiu francès: de 4ème a terminale.
- Sistema educatiu espanyol: de segon d'ESO a segon de batxillerat.
- El treball de recerca o l'experiència es pot presentar en català, en espanyol, en francès o en anglès. S'han acceptat quatre projectes per sistema educatiu.

Hi han participat 88 alumnes i 14 professors.

La presentació dels treballs s'ha fet el 12 de març del 2025 a l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma. S'ha atorgat un premi de participació de 300 € per la compra de material científic i un diploma a cada centre educatiu.

A més aquest any s'ha premiat el millor vídeo. L'ha guanyat el Col·legi M. Janer (100 €).

Hi han hagut dos accèssits pel Col·legi Sant Ermengol i pel Lycée Comte de Foix (75 €).

3.2. Llista de projectes i d'escoles participants

Escoles	Projectes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp Nom dels alumnes: Ariadna de Sousa, Hector Ribeiro, Iker Ordóñez, Irene Serena, Eukén Crespo, Joana Sanroman, Violeta Kalamar, Brayan Urones, Hugo Jordan, Maitena Morales, Aaron Salgado, Martín Ramirez, Alexandra Garcia, Pau Pérez i Unai Sánchez Nivell educatiu: tercer i quart de segona ensenyança Professors: Vicky Ticó, professora de ciències físiques i de la natura, i Dani Huete, professor de ciències Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	Reaccions exotèrmiques: energia en acció En aquest projecte explorem les reaccions exotèrmiques, processos químics en què es desprèn energia en forma de calor, llum o so. Aquest tipus de reaccions tenen un paper fonamental en la natura i en múltiples aplicacions industrials i quotidianes. Farem una combinació de recerca teòrica i experiments pràctics, com la reacció entre el zinc i l'àcid clorhídric o la combustió de materials. També mesurarem la variació de temperatura per evidenciar l'alliberament d'energia. Aquest estudi ens permetrà entendre millor com l'energia química es transforma en calor i quin impacte tenen aquestes reaccions en la nostra vida diària i en la tecnologia moderna. Els objectius que volem assolir són: • Comprendre què són les reaccions exotèrmiques i com funcionen. • Identificar exemples quotidians, com la combustió o la respiració cel·lular. • Dur a terme experiments per observar i mesurar la calor alliberada en una reacció exotèrmica. • Analitzar les seves aplicacions en la indústria, com en motors, calefacció i pirotècnia.
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp Nom dels alumnes: Àfrica Torres, Erika Moreira, Florència Isern, Jana Sanroman, Biel Casas, Nil Perez,	Com es pot erradicar la malària Proposem un pla d'acció innovador per contribuir a l'erradicació de la malària, una de les malalties que més

Dídac Molina, Ruben Gama, Laia Lorenzo i Alma Jimenez Nivell educatiu: tercer de segona ensenyança Professor: Toni Puigdemasa, professor de ciències	afecten la humanitat. El nostre enfocament es basa en l'ús de noves tecnologies avançades, com la bioinformàtica, la intel·ligència artificial i la impressió 3D, per desenvolupar solucions efectives i sostenibles.
Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Salma Harroudi, Erika Queiros i Hanna Stasans Nivell educatiu: <i>terminale</i> Professor: Christian Dauch, professor de ciències de la vida i de la Terra	L'aigua calenta que brolla a Escaldes-Engordany A la sortida del poble d'Escaldes, en direcció a Encamp, brolla aigua calenta que surt d'una font natural. D'on prové, aquesta aigua? Perquè és calenta? Com podem explicar aquest fenomen en el context geodinàmic local i regional? Per respondre a aquestes preguntes farem unes anàlisis químiques parcials de l'aigua per després modelitzar-la. Per acabar compararem els resultats obtinguts amb les propietats d'altres fonts de la serralada pirinenca.
Agora Andorra International School Nom dels alumnes: César Echegoyen, Salvador Piguillem, Judit Zaragoza, Ferrán Tell, Salma Bargalló, Pau Gutiérrez, Ana Llobet, Lucas Lourenço, Diego Pinheiro, Alex Rodríguez i Nil Vinyes Nivell educatiu: primer de batxillerat Professor: Carlos Moreno, professor de física i química	Quimicarte La nostra escola presenta un projecte relacionat amb l'art, la història i la química. Hem dissenyat una taula periòdica de 6 x 2 metres cada element de la qual es representa amb una obra pictòrica associada amb una història curiosa que està relacionada amb les propietats, l'origen o la seva relació amb moments històrics i amb aspectes artístics. Són 118 elements i tots tenen una història particular. Hem folrat cada element en una caixa que conté una pintura i un codi QR per poder escoltar des dels mòbils cada història i poder veure l'obra, que haurem allotjat en el nostre canal YouTube.
Colegio Español María Moliner	Tasts d'aigua

Alumnes: Núria Barbosa, Alan García, Alessandro Gianninoni, María Jui, Natasha McCarty, Nerea Sánchez i Diogo da Silva Nivell educatiu: quart d'ESO Professora: Maria Rosa Tomàs, professora de física i química	Un grup de set alumnes de 4t d'ESO ha volgut saber si es pot fer un tast d'aigua potable semblant als tastos més coneguts d'aliments o begudes. És un bon repte perquè les diferències entre unes aigües comercials i unes altres són molt subtils. Això ajuda que els alumnes desenvolupin la sensibilitat i el coneixement envers el món de la química. Els alumnes han començat establint la classificació de les aigües segons la seva composició i els beneficis per a l'organisme humà. A continuació, han fet una recerca bibliogràfica sobre els aspectes que cal considerar en un tast d'aigües: tipus de copa o vas, els sabors de l'aigua, el maridatge amb plats a la cuina, com fer un tast... Finalment, s'han estudiat tres tipus d'aigua comercial que són ben valorats per la crítica: s'han fet els tastets i s'han explicat les fases visual, olfactiva i gustativa, els alumnes s'han netejat la boca després de cada tast d'aigua i han omplert uns fulls de tast per fer-ne una valoració quantitativa.
Col·legi M. Janer Nom dels alumnes: Clàudia Andaluz, Clàudia Blanes, Blanca Carbonell, Mariona Casas, Adrià Ferraz, André Groux, Òscar Jiménez, Zoe López, Daniel Martín, Aina Medeiros, Diana Melo, Laura Pereira, Ariadna Pernía, Zoe Planagumà, Aina Porta, Oriol Porta i Martí Vilella Nivell educatiu: quart d'ESO Professora: Xell Camps, professora de biologia	Què és un mesocosmos? Un mesocosmos representa un ecosistema tancat en miniatura que no intercanvia matèria amb l'exterior, només energia solar. Els alumnes de l'escola presenten els seus mesocosmos dins de pots de vidre hermèticament tancats i expliquen la funció tròfica de cada espècie que han escollit posar en l'ecosistema.
Col·legi Sant Ermengol	Mans a l'aigua

Alumnes: Pol Arrufat, Jan Ferreres, Carlota Garcia, Anna Gómez-Perreta, Elba Pérez i Lia Puigdemasa Nivell educatiu: tercer d'ESO Professors: Núria Turmo, Jordi Joval, Lourdes Cirera i Anna Pla, professors de ciències i de l'assignatura aprenentatge i servei	Des de la matèria d'aprenentatge i servei, l'alumnat de tercer d'ESO hem treballat intensament el tema de l'aigua, la seva importància vital i els problemes que pot causar la seva escassetat al planeta. Per aprofundir en aquesta qüestió, hem combinat diferents metodologies d'aprenentatge, com la recerca i la selecció d'informació a través d'infografies, documentals i vídeos. A més a més, per entendre millor les propietats físiques i químiques de l'aigua, hem buscat experiments científics en grups i els hem compartit amb els companys de classe. A partir de tot aquest treball, hem decidit fer un pas més enllà i crear un projecte anomenat Ciència en Acció, una iniciativa en la qual compartirem els experiments que han preparat els alumnes de 5è i 6è d'educació primària de la nostra escola. D'aquesta manera, volem despertar la seva curiositat per la ciència i conscienciar-los de la importància de l'aigua i defer-ne una gestió sostenible. El nostre projecte i la nostra experiència us els presentem a la 8a Trobada de joves científics.
Col·legi Sagrada Família Alumnes: Eva Bodet, David Noreña, Laia Domene, Carlota Martínez, Bautista Dessi, Pavel Valnevich, Cloe Arnaus i Daniel Bonafé Nivell educatiu: quart d'ESO Professor: Emili Vergés, professor de ciències	Estudi de l'ADN Aquest curs escolar els alumnes han estudiat la mitosi en cèl·lules d'<i>Allium cepa</i>, han fet fotografies de cèl·lules en divisió tenyides amb orceïna i, amb aquestes imatges han creat uns cartells explicatius per al laboratori de l'escola. Han calculat també índexs mitòtics en diferents imatges. A més, han fet cerques de seqüències primàries d'ADN i proteïnes en bases de dades especialitzades, que també mostren a la 8a Trobada de joves científics.
Colegio Español María Moliner Alumnes: Albert Alonso, Alexandra Amorim, Paula Cano, Isabel Cañete, Sarayd Catalao, Lucca García, Haizea Martínez, Raiden Rabelo, Juan Diego Rashta, Sheila Serrano i Uliana Solodina Nivell educatiu: primer de batxillerat Professores: Ana Maria Redondo, professora de biologia, i María Inmaculada Pierres, professora de física i química	La cristal·lització de les sals La cristal·lització és una tècnica de separació sòlid-líquid en la qual succeeix que la massa es transfereix d'un solut, des d'una solució líquida, a una fase cristal·lina sòlida pura. Al nostre projecte investigarem la cristal·lització de diferents sals, canviant la temperatura, la concentració i altres variables per aconseguir vidres variats. També farem servir diversos colorants per tenyir-los i diferents superfícies perquè surtin vidres amb formes diferents. La cristal·lització és un procés natural i comprovarem que encara que repetim les mateixes condicions inicials el resultat pot canviar.

La valoració és molt positiva. Professors i alumnes estan agraïts d'haver pogut intercanviar els projectes amb els altres centres educatius inscrits a la trobada.

Aquest projecte tindrà continuïtat l'any vinent.

6. XXIV JORNADA DE LES CIÈNCIES

“El canvi climàtic”

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant			X
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques ja experimentades en cada un dels sistemes			X
Afavorir l'intercanvi intercultural a través de les llengües (la llengua com a expressió d'una cultura). Treballar en català, en francès i en castellà			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers

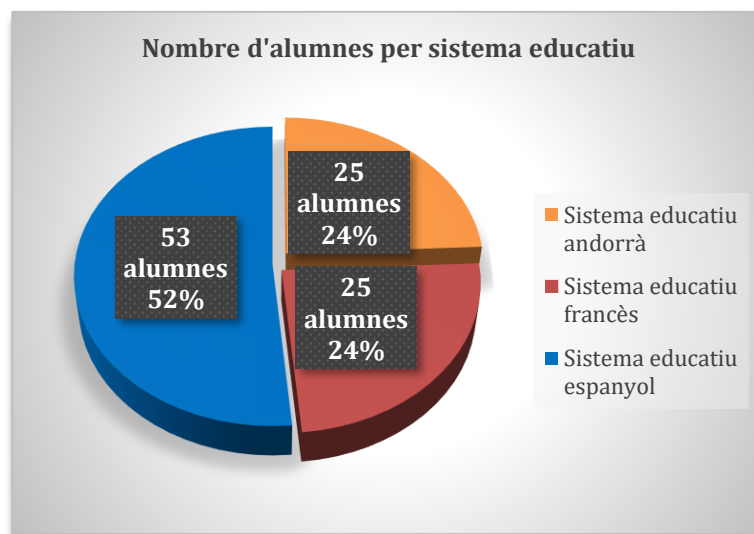
S'ha disposat d'una partida específica de 2.926 € per dur a terme la XXIV Jornada.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. XXIV Jornada de les ciències “El canvi climàtic”, 14 de maig del 2025

És un projecte ben consolidat, ja que aquest curs escolar ha tingut lloc la XXIV Jornada. Hi participen els alumnes de primer de batxillerat dels tres sistemes educatius. El tema triat enguany pels professors ha estat “El canvi climàtic”. La jornada consta, d'una banda, d'uns tallers en què els alumnes i els professors de cada sistema educatiu treballen conjuntament –taller de matemàtiques, de biologia, i de física i química, i de l'altra, d'una conferència impartida per un prestigiós especialista en el tema escollit i d'un esmorzar per a tots els participants.

Hi han participat 103 alumnes (28 de Sant Ermengol; 25 de l'Escola Andorrana de batxillerat; 25 del Lycée Comte de Foix i 25 del Colegio Español María Moliner) i 11 professors.

3.2. Tallers de la XXIV Jornada de les ciències

3.2.1. Tallers de matemàtiques

3.2.1.1. Taller “Salvem l’iceberg!”

Professora: Montse Muñoz, professora de matemàtiques de l’Escola Andorrana de batxillerat

Aquest taller és una oportunitat única per convertir-te en un investigador del canvi climàtic!

A través d’una activitat dinàmica i col·laborativa, l’alumne ha explorat com l’escalfament global afecta el desglaç dels icebergs, utilitzant les matemàtiques i la geometria com a eines per entendre millor el problema.

En equips, s’han enfrontat a un repte fascinant: calcular el volum d’un iceberg, estimar la seva pèrdua de massa, analitzar el percentatge submergit i predir com es redueix a mesura que es desfà. Cada membre del grup ha tingut un paper clau per aportar resultats que, un cop combinats, han revelat l’impacte total del desglaç.

A més de resoldre situacions reals, els alumnes han tingut l’oportunitat de proposar estratègies creatives per “salvar l’iceberg” i reflexionar sobre com podem actuar per protegir el planeta.

Ha estat un taller per aprendre, treballar en equip i, sobretot, inspirar-se per marcar la diferència en la lluita contra el canvi climàtic!

3.2.1.2. Taller “Comptabilitat al servei de la mitigació del canvi climàtic”

Professors: Joan Alfaro i Carmina Mascarell, professors de matemàtiques. Col·legi Sant Ermengol

Tots els països del món tenen en compte en els seus pressupostos els diners que han d’invertir per mitigar el canvi climàtic. Un pressupost es desglossa en diversos capítols: inversions, com poden ser les inversions que es fan en energies renovables; despeses de funcionament (gestió de residus, transport de residus) i subvencions, entre altres.

També poden ocórrer desastres naturals, generats o no per l’ésser humà, motivats pel canvi climàtic i per la manca de consciència de l’ésser humà, i aleshores cal preveure pressupostos d’emergència per fer-hi front.

En aquest taller l’alumnat ha fet de ministre o de ministra encarregat/ada del medi ambient i ha pres decisions per fer les inversions escaients, donar o rebre subvencions, i fer controlar pels seus serveis

la despesa del seu ministeri amb una comptabilitat acurada de les despeses relacionades amb el canvi climàtic.

3.2.2. Tallers de física i química

3.2.2.1 Taller de física “El canvi climàtic explicat en quatre experiments de física”

Professors: Hélène Floriach i Éric Lafitte professors de física i química. Lycée Comte de Foix

El canvi climàtic és l'augment ràpid de la temperatura mitjana de la superfície terrestre, i correspon en general al canvi dels règims meteorològics a gran escala.

Perquè els alumnes entenguin el fenomen del canvi climàtic, proposem en aquest taller quatre experiments:

- La creació d'un termòmetre i l'estudi de la noció d'expansió tèrmica per correlacionar-la amb l'augment del nivell del mar.

- La noció de transferència de calor i la vinculació feta amb l'aïllament tèrmic de les llars per estalviar energia.

- Mesurar la temperatura i la humitat amb un microcontrolador Arduino.

- L'ús d'una cèl·lula fotovoltaica i el mesurament de la seva eficiència per il·lustrar l'ús d'una font d'energia renovable.

3.2.2.2. Taller de química “Urbanisme sostenible. Construcció de maquetes”

Professores: María Inmaculada Pierres i Maria Rosa Tomàs, professores de física i química del Colegio Español María Moliner

El canvi climàtic és un dels majors desafiaments del nostre temps. Es refereix a les variacions a llarg termini en les temperatures i patrons climàtics de la Terra. Tot i que aquests canvis han ocorregut de forma natural durant milions d'anys, en les últimes dècades, les activitats humanes han accelerat aquest procés, principalment a causa de l'augment de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera.

L'efecte hivernacle és un fenomen natural que permet que la Terra mantingui una temperatura adequada per a la vida. Sense ell, el planeta seria massa fred. No obstant això, activitats com la crema de combustibles fòssils, la desforestació i l'ús excessiu de recursos han augmentat la concentració d'aquests gasos, com el diòxid de carboni (CO_2) i el metà (CH_4). Això està atrapant més calor del que la Terra necessita, provocant un escalfament global. Aquest escalfament té conseqüències importants, com el desgel dels pols, l'augment del nivell del mar, i fenòmens meteorològics extrems com sequeres o tempestes més intenses.

En aquest context, construir habitatges i ciutats sostenibles és una de les solucions més importants per reduir el nostre impacte. Les cases estan dissenyades per minimitzar l'ús d'energia, aprofitar recursos naturals com la llum solar i reduir les emissions de carboni en un entorn urbà amable amb el medi ambient. Amb les maquetes que aneu a construir, explorarem idees innovadores que ens ajudin a viure en harmonia amb el medi ambient.

Llestos per construir un futur més sostenible? Mans a l'obra!

3.2.3. Tallers de biologia

Taller 3.2.3.1. Taller “A la recerca dels avantpassats de l'ésser humà”

Professores: Alice Bourcereau i Virginie Govignon, professores de ciències de la vida i de la Terra. Lycée Comte de Foix

El taller aborda la relació entre l'alimentació (alimentació humana i producció agrícola) i el canvi climàtic.

S'han fet dos tallers de 45 minuts:

En el primer, que era interactiu, s'ha tractat la petjada de carboni en relació amb l'elecció alimentària. En el segon, a través d'un joc de rol, han fet d'assessors i experts per construir una granja amb una baixa petjada de carboni.

Les activitats proposades són:

- Càlcul de la petjada de carboni a partir dels hàbits alimentaris dels alumnes.
- Reflexions sobre possibles accions i correccions.
- Descobriment de models de producció agrícola arreu del món.
- Joc de rol: un grup d'alumnes es posa a la pell d'un grup d'experts encarregats d'ajudar un pagès a instal·lar-se en l'agricultura de conservació.

Taller 3.2.3.2. Taller “Aigua i canvi climàtic”

Professors: Ana Maria Redondo, professora de biologia del Colegio Español María Moliner; Carles Cayuelas, professor de biologia i Marc Esquerré, professor de química i de ciència i Societat de l'Escola Andorrana de batxillerat

El taller de biologia tracta la relació entre l'aigua i el canvi climàtic i s'estructura en tres subtallers consecutius de 30 minuts.

Construïm un filtre d'aigua per tal de simular com l'heterogeneïtat de la terra actua com un filtre natural en el cicle de l'aigua, per entendre l'afectació del canvi climàtic en els diferents sòls.

Simulem la circulació termohalina per valorar la seva importància en la repartició de la calor a la Terra i els efectes del canvi climàtic en aquesta circulació.

Finalment, simulem l'acidificació dels oceans provocada pel canvi climàtic. Veiem com afecta els ecosistemes marins a causa de la descomposició del carbonat de calci.

3.3.2. El conferenciant

Javier Cacho és físic, científic i escriptor. Va començar la seva carrera el 1976 com a investigador a la Comissió Nacional d'Investigació Espacial espanyola (CONIE), on va dur a terme estudis relacionats amb la capa d'ozó.

El 1985 es va incorporar a l'Institut Nacional de Tècnica Aeroespacial espanyol (INTA), on durant diversos anys va ser responsable del laboratori d'estudis de l'atmosfera. El descobriment del forat d'ozó a l'Antàrtida va fer que centrés l'atenció en aquest continent.

El 1986 va ser membre de la primera expedició científica espanyola a l'Antàrtida, on tornaria els anys següents, un d'ells en ple hivern antàrtic, per continuar les investigacions relacionades amb la destrucció de la capa d'ozó.

Va tornar a l'Antàrtida durant diverses campanyes d'investigació el 1987, el 1988, el 1995-96, el 1996-97 i el 2005-06, les tres últimes com a cap de la base espanyola.

Precisament, l'impacte social que estava tenint aquest fenomen el va portar a multiplicar la seva activitat divulgadora, que feia anys que exercia com a col·laborador científic de Salvat Editors per a diverses enciclopèdies sobre temes científics. *Antàrtida, el agujero de ozono* va ser el seu primer llibre en espanyol sobre aquest tema i s'ha convertit en un clàssic en la matèria.

A partir d'aquest moment, la seva activitat professional està lligada tant a l'Antàrtida com a la promoció de la cultura científica. Durant diversos anys va ser col·laborador de la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia en el programa antàrtic espanyol, secretari del Comitè Nacional d'Investigació Antàrtica d'Espanya i delegat en el Comitè Científic d'Investigacions Antàrtiques, l'organisme internacional que gestiona l'activitat investigadora a l'Antàrtida.

En el camp de la divulgació científica i en particular de l'ecologia, és coordinador/editor de diversos llibres pertanyents a la col·lecció Medio Ambiente Fiat, col·laborador científic de la revista *Estratos*, membre del consell editorial i del comitè de redacció de la publicació *Tendencias Científicas y Sociales*, cap de la secció d'ecologia de la revista *Consciencia Planetaria* i redactor en cap del servei de notícies de la plataforma d'Internet Geoscopio, especialitzada en temes mediambientals.

En reconeixement de la seva tasca investigadora, de gestió i de divulgació a les terres australs, el Comitè Científic d'Investigacions Antàrtiques va posar el seu nom a una illa de les Shetland del Sud, l'illa Cacho.

La seva passió pel continent gelat l'ha portat, a més, a escriure mitja dotzena de llibres d'èxit en què narra, amb una prosa de novel·lista professional, les aventures dels grans exploradors polars. Ha escrit *Las aventuras de Piti en la Antártida, Amundsen-Scott: duelo en la Antártida* (2011); *Shackleton, el indomable* (2013), sobre la vida de l'explorador; *Nansen, maestro de la exploración polar* (2017), i *Yo, el Fram* (2018).

3.3.2. La conferències

3.3.2.1. Conferència per als alumnes: “Cuidar l'Antàrtida és protegir el planeta”

L'Antàrtida pot semblar un lloc remot, aïllat, aliè als grans focus de contaminació. Tanmateix, els estudis científics han demostrat que fins allà arriben les nostres pertorbacions mediambientals, que en aquell continent es configura el clima de tot l'hemisferi sud i que la influència del corrent marí que l'envolta assoleix tots els oceans. La conferència tracta sobre l'Antàrtida, la seva geografia, la seva història, els animals que hi viuen, els mars que l'envolten i, especialment, les amenaces que pesen sobre el fràgil equilibri dels seus ecosistemes a causa del canvi climàtic.

Assistents: 103 alumnes, 12 professors i 6 autoritats educatives (Total: 121 persones).

3.3.2.2. Conferència per al públic: “Antàrtida: un món d'esperança”

Es compleixen 200 anys del descobriment de l'Antàrtida, la conferència és un recorregut per les expedicions que es van anar acostant al continent blanc. Des dels primers anys en què les matances de foques i balenes van portar moltes espècies d'animals a la vora de l'extinció, fins a l'actualitat. Es dedica especial atenció a l'últim mig segle, quan un nou ordre s'ha instaurat a l'Antàrtida, convertint-la en un territori sense fronteres exclusivament dedicat a la pau i la ciència, i amb una protecció exquisida del medi ambient. Un exemple a estendre a moltes altres regions del planeta.

Assistents: 82 persones.

3.4. Calendari de reunions

21 d'octubre del 2024

17 de febrer del 2025

14 de gener del 2025

2 de juny del 2025

Aquest projecte tindrà continuïtat el curs vinent.

4. Valoració i continuïtat del projecte

Els professors valoren positivament la continuïtat del projecte.

7. DIVUITENES ACTIVITATS D'HUMANITATS

“La governança per un món en pau”

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant		X	
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques experimentades en cada un dels sistemes			X
Afavorir l'intercanvi intercultural a través de les llengües (la llengua com a expressió d'una cultura). Treballar en català, francès, castellà i anglès			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers

S'ha disposat d'una partida específica de 3.576 € per organitzar la jornada.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

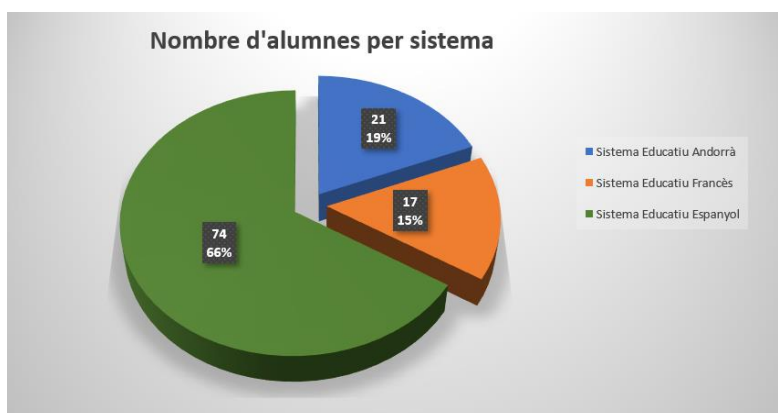
3.1. Divuitenes Activitats d'humanitats: 19 de març del 2025

Les primeres activitats d'humanitats es van iniciar el curs escolar 2007-2008. Hi participen els alumnes de primer de batxillerat dels tres sistemes educatius que conviuen a Andorra. Les activitats es proposen crear situacions pedagògiques que posin en relleu les humanitats com un espai de construcció de l'esperit crític. S'estructuren en tallers en què els alumnes i els professors dels tres sistemes educatius treballen plegats durant tot un matí; també s'ofereixen dos conferències (una per als alumnes durant el matí i una altra d'oberta al públic al vespre), impartides per un especialista de prestigi en el tema escollit.

Professors de les diverses assignatures participen en l'organització de les activitats d'humanitats, que pretenen, d'una banda, dinamitzar les assignatures de llengua, literatura, ciències socials i filosofia, per desvetllar l'esperit crític dels joves i, d'altra banda, permetre a professors i alumnes dels tres sistemes educatius de treballar plegats, de compartir experiències educatives i de conviure durant tot un dia.

El tema escollit aquest curs ha estat la governança per un món en pau.

Hi han participat 112 alumnes (17 del Lycée Comte de Foix; 21 de l'Escola Andorrana de batxillerat, 35 del Col·legi Sant Ermengol i 39 del Colegio Español María Moliner) i 10 professors.

3.2. Els tallers proposats

3.2.1. Taller 1. “La tomba de les lluernes”

Professors: Mònica Sánchez, professora de llengua castellana i Ramon Cabrera, professor de comunicació en llengua catalana i de llatí i grec. Escola Andorrana de batxillerat.

Van organitzar un taller format per tres activitats relacionades amb el tema de la pau, prenent com a fil conductor la pel·lícula La tomba de les lluernes. La primera activitat va consistir en un breu qüestionari sobre el context del film, que se situa durant la Segona Guerra Mundial, mitjançant Kahoot. A continuació, van visualitzar en gran grup uns fragments del film.

Finalment, es va organitzar un col·loqui entre els alumnes per debatre les conclusions a les quals van poder arribar amb el relat visionat. Per acabar, es va proposar escriure una frase que sintetitzés la reflexió que els va provocar el taller.

3.2.2. Taller 2. “La governança per un món en pau. Reflexionant amb Kahoot”

Professors: Pepi Jurado, professora de llengua castellana i Montserrat Domingo, professora de llatí. Col·legi Sant Ermengol

Aquest taller estava dissenyat per reflexionar sobre el concepte de la pau a través d'una dinàmica participativa i divertida. Mitjançant el joc Kahoot, els participants van posar a prova els seus coneixements sobre la pau, la resolució de conflictes, els drets humans, la governança i altres temes relacionats amb la convivència pacífica.

Durant el taller es van fer preguntes interactives que fomentaven la reflexió i el debat sobre com es pot aconseguir un món més just i en pau. Els participants van conèixer exemples històrics de pau, iniciatives actuals de resolució de conflictes i el paper de cada persona en la creació d'un entorn pacífic.

3.2.3. Taller 3. “Els mitjans de comunicació i la pau”

Professors: Agustín Juan Bonillo, professor de geografia i història i Raquel Rubio, professora d'anglès. Colegio Español María Moliner

En el taller es va introduir i explicar el rol dels mitjans de comunicació en els conflictes armats. Seguidament es va reflexionar plegats sobre com influeixen els mitjans de comunicació i l'ús de les noves tecnologies en la percepció de les guerres actuals a Ucraïna i Gaza i en la governança d'aquests estats. Ho van fer en un debat seguit d'una reflexió escrita. Guiats per l'ensenyament de la història europea, els alumnes van analitzar un exemple de la història del segle:

- La treva de Nadal del 1914 durant la Primera Guerra Mundial. Es va comparar amb la situació dels conflictes actuals i es va entreveure com els mitjans de comunicació poden promoure un missatge de pau similar.

Després van simular com treballen els mitjans de comunicació en temps de guerra i de pau. Els alumnes ho van fer en grups. Van redactar i presentar un vídeo. Van promoure un debat sobre els conflictes actuals en la narrativa de la guerra i la pau, representant diferents mitjans de comunicació i enfocant-ho en iniciatives de pau i de democràcia per a aquests països.

3.2.4. Taller 4. “La pau, equilibri i efectes”

Professors: Pierre Célie, professor d'economia; Anna Poueymiro, professora d'anglès i Roser Calvó, professora de català. Lycée Comte de Foix

L'activitat proposada pel Lycée Comte de Foix va incloure l'estudi i l'explotació de documents que permeten entendre la pau des de diferents perspectives i en diverses llengües. Aquest descobriment es va fer mitjançant l'ús de suports audiovisuals i interactius a través d'ordinadors. La posada en comú de les reflexions dels alumnes va donar lloc, en una primera fase, a un debat sobre la pau, les condicions necessàries per assolir aquesta situació d'equilibri i els efectes que genera, i després, en una segona fase, a la creació de materials de comunicació.

3.3. La conferències

3.3.1. El conferenciant

Daniel Innerarity és catedràtic de filosofia política i social, investigador Ikerbasque a la Universitat del País Basc i director de l'Institut de Governança Democràtica. És titular de la càtedra Intel·ligència Artificial i Democràcia de l'Institut Universitari Europeu a Florència.

Doctor en filosofia, va ampliar els seus estudis a Alemanya, com a becari de la Fundació Alexander von Humboldt, Suïssa i Itàlia. Ha estat professor convidat en diverses universitats europees i americanes, com el Robert Schuman Centre for Advanced Studies de l'Institut Europeu de Florència, la Universitat de la Sorbona (París I), la London School of Economics and Political Science, la Maison des Sciences de l'Homme a París, la Universitat de Georgetown o el Max Planck Institute de Heidelberg.

Entre els seus llibres cal destacar *Un món de tots i de ningú*; *La democràcia del coneixement*, premi Euskadi d'assaig 2012; *La humanitat amenaçada: governar els riscos globals* (amb Javier Solana); *El futur i els seus enemics*; *El nou espai públic*; *La societat invisible*, premi Espasa d'assaig 2004; *La transformació de la política*, III Premi d'assaig Miguel de Unamuno i Premi nacional de literatura en la modalitat d'assaig 2003; *Ètica de l'hospitalitat*, Premi de la Societat Alpina de Filosofia el 2011 al millor llibre de filosofia en llengua francesa; *La política en temps d'indignació* (2015); *La Democràcia a Europa* (2017); *Política per a perplexos* (2018), premi Euskadi d'assaig el 2019; *Una teoria de la democràcia complexa* (2019); *Pandemocràcia* (2020) i *La societat del desconeixement* (2022). Alguns dels seus llibres han estat traduïts a França, Portugal, els Estats Units, Itàlia i el Canadà.

És col·laborador habitual d'opinió als diaris *El País*, *El Correo* / *Diario Vasco* i *La Vanguardia*.

3.3.2. Les conferències

3.3.2.1. Conferència per als alumnes: “De qui és el món?”. Centre de Formació de Professional

El món actual està ple de paradoxes, i una bona part es poden sintetitzar en la idea: el món és de tothom i de ningú.

La humanitat es confronta a amenaces globals que posen en perill el seu benestar i la seva pau. Per això, la gestió dels efectes del canvi climàtic, de la seguretat, del coneixement, de la salut o de l'estabilitat financera ha de ser conjunta. Estem en un món interconnectat i ningú no pot viure i protegir-se de manera aïllada.

Hem de canviar el nostre punt de vista, perquè la realitat de cadascun de nosaltres està connectada amb la de l'altre. Tot això requereix una reflexió sobre la manera de governar que tingui en compte el bé del conjunt de la humanitat per tal que el món deixi de tenir propietaris i passi a ser un espai per als ciutadans.

Assistència: 103 alumnes i 9 professors.

3.3.2.2. Conferència per al públic: “Intel·ligència artificial i democràcia”. Sala d’actes del Comú d’Escaldes-Engordany.

Cada vegada hi ha més decisions polítiques que s'adopten recolzant-se en procediments algorítmics i fins i tot delegant-los completament aquesta tasca.

La qüestió que es planteja és si això resulta compatible amb la democràcia, que és una forma d'organització de la societat de presa de decisions que pressuposa l'autogovern del poble.

Per mesurar l'impacte de les tecnologies digitals en la democràcia, durant la xerrada el ponent ha exposat les preguntes següents:

Fins a quin punt és intel·ligent la intel·ligència artificial? En quina mesura pot ajudar la intel·ligència artificial a millorar les nostres democràcies i sobretot reflexionar si la democràcia desapareixerà, per innecessària, a causa dels avenços de la intel·ligència artificial?

Assistència: 140 persones.

3.4. Calendari de reunions

24 d'octubre del 2024

1 de desembre del 2024

29 de gener del 2025

5 de maig del 2025

4. Valoració i continuïtat del projecte

Els professors valoren positivament la continuïtat del projecte.

8. ENSENYAMENT DE LA LLENGUA I LA CULTURA PORTUGUESES A LES ESCOLES D'ANDORRA

i

CONVENI DE COOPERACIÓ EDUCATIVA AMB LA REPÚBLICA PORTUGUESA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Vetllar per la implantació efectiva de l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a les escoles d'Andorra		X	

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

Enguany, l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a les escoles d'Andorra ha estat impartit per dos professores (ensenyament paral·lel).

Hi ha també un docent al Lycée Comte de Foix que depèn directament del centre (ensenyament integrat).

L'equip l'ha coordinat la Sra. Filipa Soares, coordinadora de l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a Espanya i Andorra.

3. El curs escolar 2024-2025

3.1. L'ensenyament integrat al Lycée Comte de Foix

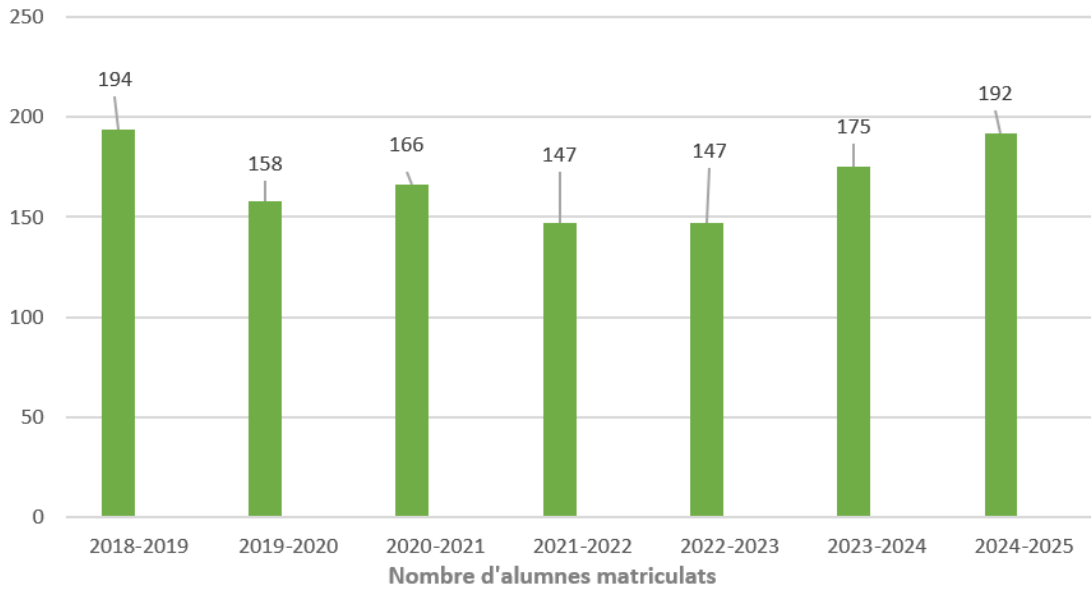
Al Lycée Comte de Foix, l'ensenyament de la llengua portuguesa es fa dins de l'horari lectiu. El nombre d'hores lectives és variable.

Hi ha un docent al Lycée Comte de Foix que depèn de l'Institut Camões i un altre docent del Ministeri d'educació nacional francès.

Adjuntem els efectius dels darrers cursos escolars al Lycée Comte de Foix.

Nivells	Curs 2018-2019	Curs 2019-2020	Curs 2020-2021	Curs 2021-2022	Curs 2022-2023	Curs 2023-2024	Curs 2024-2025
6ème	7	-	-	-	-	-	-
5ème	31	25	37	35	46	59	45
4ème	29	28	22	32	32	34	56
3ème	40	30	28	25	29	32	31
2nde Générale	9	19	16	11	9	8	13
1ère Générale	11	9	19	18	9	10	1
2nde Professionnelle	26	12	8	3	7	16	18

1ère Professionnelle	11	17	10	5	6	5	15
Terminale	13	10	9	18	5	9	8
Terminale Professionnelle	17	8	17	10	4	2	5
Total	194	158	166	147	147	175	192

Aquest curs escolar es constata un augment del nombre d'alumnes (+ 17) respecte al curs passat. Passem de 175 a 192 alumnes.

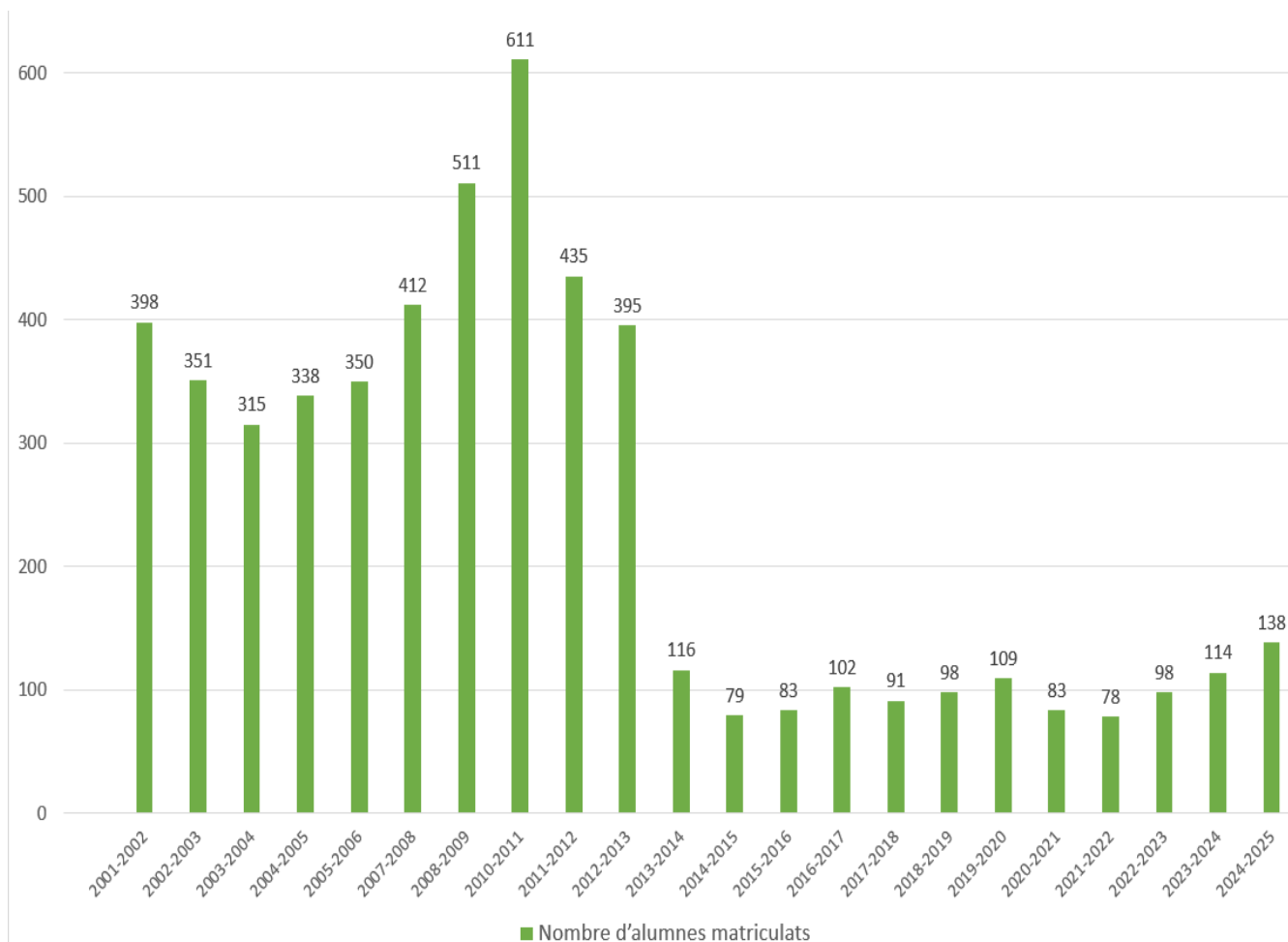
3.2. L'ensenyament paral·lel a les escoles dels tres sistemes educatius

L'evolució dels efectius del 2001 al 2024 (ensenyament paral·lel)

Curs escolar	Nombre d'alumnes matriculats
2001-2002	398
2002-2003	351
2003-2004	315
2004-2005	338
2005-2006	350
2007-2008	412

2008-2009	511
2010-2011	611 ¹
2011-2012	435
2012-2013	395
2013-2014	116
2014-2015	79
2015-2016	83
2016-2017	102
2017-2018	91
2018-2019	98
2019-2020	109
2020-2021	83
2021-2022	78
2022-2023	98
2023-2024	114
2024-2025	138

¹ : inclou les classes de la formació d'adults

El curs 2024-2025, hi ha hagut 138 alumnes matriculats i 2 ensenyants (ensenyament paral·lel). Representa un augment de 24 alumnes respecte al curs passat.

S'han impartit classes de llengua i cultura portugueses (2 hores setmanals) fora de l'horari lectiu a alumnes provinents dels centres educatius següents:

Sistema educatiu andorrà

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de la Massana

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Santa Coloma

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma

Centre de Formació Professional

Escola Andorrana de batxillerat

Sistema educatiu espanyol

Colegio Español María Moliner (Primària i secundària)

Col·legi Sagrada Família

Col·legi Mare Janer

Agora International School

Sistema educatiu francès

Escola elemental Francesa del Pas de la Casa

Escola elemental francesa de Canillo

Escola elemental francesa d'Encamp

Escola elemental francesa d'Ordino

Escola elemental francesa de la Massana

Escola elemental francesa d'Andorra la Vella i de Santa Coloma

Escola elemental francesa d'Escaldes-Engordany

Lycée Comte de Foix

Sistema educatiu britànic

British College

3. Valoració global del projecte

En general, es valora positivament el programa per a l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses implementat a les escoles d'Andorra. Aquest curs escolar ha estat marcat per quart any consecutiu per un lleuger augment del nombre d'infants matriculats a les classes de llengua portuguesa.

4. Tasques pendents i continuïtat del projecte

- Règim d'equivalències entre els diplomes i títols dels sistemes educatius andorrà i portuguès pel que fa a l'ensenyament no universitari, inclòs l'ensenyament professional.
- Celebració d'una Comissió Mixta.
- Revisió del Conveni.

9. CONVENI HISPANOANDORRÀ EN MATÈRIA EDUCATIVA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Assoliment dels objectius de Conveni hispanoandorrà en matèria educativa			X

2. Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern del Regne d'Espanya en matèria educativa

Com ho marca el Conveni ha tingut lloc una Comissió Tècnica (11 de desembre del 2024) a Andorra i una Comissió Mixta (7 de febrer del 2025) a Andorra.

En les dos reunions des de l'àrea s'ha treballat en la confecció de l'ordre del dia, dels continguts de cada punt, de la redacció de les actes i de la seva la traducció a l'espanyol.

Des de l'àrea també hem treballat en la revisió del Conveni Hispanoandorrà en matèria educativa.

Vegeu les actes i la informació als expedients corresponents.

10. CONVENI FRANCOANDORRÀ EN L'ÀMBIT DE L'ENSENYAMENT

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Assoliment dels objectius de Conveni Francoandorrà en l'àmbit de l'ensenyament			X

2. Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament

Com ho marca el Conveni havia d'haver tingut lloc una Comissió Tècnica i una Comissió Mixta. S'han fet una Comissió Tècnica el 21 de març del 2025.

Vegeu la documentació a l'expedient corresponent.

11. PARTICIPACIÓ ALS *CONSEILS D'ÉCOLE* DEL SISTEMA EDUCATIU FRANCÈS

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Participar als <i>Conseil d'École</i> de l'Escola Primària Francesa d'Andorra la Vella			X

2. Calendari de reunions

La tècnica de l'àrea ha representat el ministeri a les reunions del *Conseil d'École* de l'Escola Primària Francesa d'Andorra la Vella.

Calendari de les reunions:

1- 19 de novembre del 2024

2- 11 de març del 2025

3- 10 de juny del 2025

12. 41a UNIVERSITAT D'ESTIU I TARDOR D'ANDORRA

“La societat digital: oportunitats i riscos”

1. Valoració del desenvolupament operatiu

Equip humà

Direcció del Departament

Albert Maluquer, director del Departament de Sistemes Educatius i Relacions Internacionals

Membres de l'Àrea que hi han participat

M. Àngels Ruf

Cristina Martí

2. Grau d'assoliment de l'objectiu

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Organitzar la 41a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra		X	

3. Recursos utilitzats

3.1. Recursos humans

Els recursos ordinaris de l'àrea

3.2. Recursos financers

La Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra disposa d'una partida de 39.800 €.

3.3. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

4. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

4.1. El tema, les conferències i els conferencians

4.2. Els ponents, les ponències i el moderador

Ponència inaugural (15 de setembre). *Democràcia i participació ciutadana en la societat digital* a càrrec de Josep Lluís Martí. Professor titular de filosofia del dret i política de la Universitat Pompeu Fabra. És recercador i consultor internacional; ha treballat per a la Unió Europea, l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), la Comissió Econòmica per a l'Amèrica Llatina i el Carib (CEPAL) i el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), entre altres organitzacions. Col·labora amb el GovLab de la Universitat de Nova York i de la Northeastern University.

Resum: les noves tecnologies estan transformant les nostres societats d'una manera profunda i radical. Aquesta transformació afecta les nostres democràcies generant nous riscos i reptes, però també obrint noves oportunitats que fins ara no eren possibles ni imaginables. Primer Internet i la telefonia mòbil, i en aquests moments la realitat virtual, la cadena de blocs (*blockchain*) i, especialment, la intel·ligència artificial, estan modificant l'esfera pública en la qual operen les nostres institucions, estan canviant el comportament i les possibilitats d'intervenció de la ciutadania i estan

obligant els governs a adaptar-se a la nova realitat. La conferència se centrarà en l'impacte present i futur de la intel·ligència artificial, i en les transformacions necessàries que els nostres governs, parlaments, administracions públiques en general i fins i tot tribunals han d'abordar amb urgència, així com en les necessitats de regulació i de polítiques públiques que ajudin a orientar un millor desenvolupament de la IA.

Dia 16 de setembre. *La desinformació a la Unió Europea: regulació, geopolítica i mitjans* a càrrec de Carme Colomina. Investigadora sènior del CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs), especialitzada en Unió Europea, desinformació i política global. És professora associada al Departament de Relacions Internacionals i Diplomàcia del Col·legi d'Europa a Bruges i membre del patronat de l'Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI). És també la moderadora de la 41a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra.

Resum: el desordre informatiu, que ha alterat el panorama comunicatiu, ens obliga a repensar principis bàsics de la nostra societat: la llibertat d'expressió, el paper dels mitjans de comunicació en una esfera pública digitalitzada, els principis del periodisme i la generació de confiança. Les noves tecnologies de la comunicació, la ràpida difusió d'informació a través de les xarxes socials i l'evolució constant amb la irrupció, ara, de la intel·ligència artificial generativa a l'espai públic, fan que sigui cada cop més fàcil crear i difondre informació falsa. La desinformació s'ha convertit en un dany social. De quina manera podem reconstruir la confiança en la paraula i en qui ens explica el món? En l'última dècada, la Unió Europea ha aconseguit edificar una resposta normativa a aquest desafiament, però la capacitat disruptiva de la mentida no ha parat de créixer.

Dia 22 de setembre. *Desmitificació de les intel·ligències artificials i reptes ètics* a càrrec de Laurence Devillers. Professora d'intel·ligència artificial a la Universitat de la Sorbona, i investigadora al Centre Nacional de Recerca Científica (CNRS) i al Laboratori Interdisciplinari de Ciències Digitals (LISN). És responsable de la càtedra HUMAAINE: Human-Machine Affective Interaction & Ethics. Ha estat membre de comitès d'ètica digital nacionals i internacionals i de l'AFNOR (Associació Francesa de Normalització).

Resum: la IA promet de fer possible l'ésser humà augmentat i de curar els malalts, de substituir els vius i de fer parlar els difunts. Fins a vèncer la mort mateixa? "És una revolució metafísica i al mateix temps una transformació tecnològica radical". Heus aquí la intel·ligència artificial desxifrada, per fi. I la seva màgia, desmitificada. La conferenciant presentarà els desafiaments i les amenaces que comporta la IA; els reptes intel·lectuals i espirituals d'una força que redefineix les fronteres de la realitat. Ens dirà quin serà el món de demà.

Dia 23 de setembre. *La revolució digital en salut: cap a una atenció més accessible i eficient* a càrrec de Marta Aymerich. Directora del centre de recerca en salut digital (eHealth Center) de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), de la qual va ser vicerectora de planificació estratègica i recerca. Va dirigir el Consell Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT) i l'Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques de la Generalitat de Catalunya.

Resum: la tecnologia digital està transformant el sector sanitari, millorant la qualitat assistencial i democratitzant l'accés a la salut. Les aplicacions mòbils permeten l'autogestió de la salut, facilitant el monitoratge de paràmetres vitals com la glucosa o la pressió arterial, especialment útil per a pacients en zones rurals o amb dificultats de mobilitat. La intel·ligència artificial (IA) ajuda en la recerca mèdica i el diagnòstic, identificant patrons en dades i imatges mèdiques, i fins i tot predient trastorns de salut mental a través de l'anàlisi del comportament digital. A més, la tecnologia promou un model de decisions compartides, apoderant els pacients amb informació i facilitant la coordinació entre especialistes. La cocreació de solucions digitals amb la participació dels usuaris és clau per garantir-ne l'efectivitat, i la seguretat i el context de les dades són aspectes crítics que requereixen sistemes robustos de ciberseguretat i col·laboració entre tots els actors implicats. La formació contínua és essencial per a professionals i usuaris per adaptar-se als canvis tecnològics, i la transformació digital requereix un canvi cultural i una mentalitat oberta per integrar l'evidència científica amb les necessitats reals.

La 41a Universitat d'Estiu d'Andorra serà objecte d'una memòria específica.

13. GESTIÓ ECONÒMICA I FINANCERA

Projecte	Despesa econòmica
Activitats de la francofonia	13.065 €
Projectes de les escoles associades de la UNESCO	19.437 €
8a Trobada de joves científics	2.700 €
XXIV Jornada de les ciències	2.926 €
Divuitenes Activitats d'humanitats	3.576 €
41a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra	
Total	41.704 €